

СОДРЖИНА

ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА	
☐	Финансиска поддршка за исплата на плати.....5
☐	Финансиска поддршка за самостојни вршители на дејност за октомври, ноември и декември/2020.....25
НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА	
☐	Новогодишен надоместок 13-та плата бонус и регрес за годишен одмор.....39
ПРАВО И ЛЕГИСЛАТИВА	
☐	Основање на поедноставно друштво со ограничена одговорност со основен влог од 1 ЕУР.....56
Е-ТРГОВИЈА	
☐	Продажба на стоки по пат на електронска трговија.....69
ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ	
☐	Плати за месец Ноември 2020 година.....87
☐	Коефициент на МДБ за Октомври 2020 година.....107
☐	Коефициенти на пораст на цените за месец Октомври 2020 година.....108
☐	Цени на гориво.....110
☐	Казнена законска камата.....119
☐	Курсни листи121
☐	Рокови.....128
	ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ130

ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА

д-р е. економист Ромео Костадинов

ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА ИСПЛАТА НА ПЛАТИ

Нови субвенции за исплата на плати за октомври, ноември и декември 2020 година, се доделуваат согласно новиот Закон за финансиска поддршка за исплата на платите. Со ова продолжува циклусот на мерки за надминување на штетните последици предизвикани од COVID 19, кои отпочнаа со Уредбата за финансиска поддршка за исплата на плати за месец април, мај и јуни.

ВОВЕД

Законската регулатива од одредбите на Уредбата, се разликува во висината на износите на финансиска поддршка, која сега е прогресивна за разлика од пролетната поддршка, која беше со фиксен износ на помош за сите субјекти.

Разлика од пролетната до есенската финансиска поддршка, е и непостоењето на варијанта во есенската, за претворање на обврската за враќање во грант, односно за модификација во неповратна поддршка. Непостоењето на пропишани услови за премин на финансиската поддршка во грант (неповратна), не значи дека за истата не постојат пропишани одредени можности за нејзино неввраќање, согласно законот.

Законот предвидува истоветен начин на стекнување со финансиската поддршка, како и претходната Уредба, со користење на претходно одобрено барање и поднесување на МПИН.

Разликите се евидентни во референтниот период за утврдувањето на падот на приходите, начинот на нивното утврдување и поврзаните субвенции со висината на падот на приходите.

Злоупотребата на средствата од финансиската поддршка, односно нивната ненаменска употреба или намалувањето на износите за исплата од доделениот износ за вработените, ги наметна заострените заштитни мерки и казнени одредби, пропишани со законот.

Нагласуваме дека во Законот остануваат и ограничувачки критериуми за доделување, како и за исполнување на дополнителни услови по приемот на поддршката. Забраната за одјавување на вработени, неисплатување на дивиденди, награди и друго се дел од сетот услови.

1. КОЈ МОЖЕ ДА ОСТВАРИ ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА

Работодавачот - секој правен субјект и физичко лице, кој/кое вработува работници врз основа на договор за вработување, и работодавач корисник, согласно Законот за приватни агенции за вработување, се субјектите кои можат да користат субвенционирање на платите, согласно член 1 од законот.

Финансиската поддршка, ќе се спроведува преку Програмата за финансиска поддршка на работодавачи погодени од здравствено економската криза предизвикана од корона вирусот COVID - 19, **со исплата** на финансиски средства **на сметка на работодавачот - барател** за платите на работниците за месеците октомври, ноември и декември 2020 година.

1.1. Субвенционирање за платите

Со одредбите на Законот, финансиската поддршка спрема работодавачите, се однесува на поддршка по пат на исплата на финансиски средства, кои имаат цел помагање при исплати на платите на вработените.

Предмет на финансиска поддршка е исплатата на платите на работниците кај работодавачот-барател на финансиска поддршка за месеците октомври, ноември и декември 2020 година.

Износот на финансиска поддршка е ограничен на износ од 14.500, до најмногу од 21.776,00 денари месечно, по работник.

Висината на износот е варијабилна, во зависност од работното време (полно или неполно) на кое е пријавен работникот, намалено за работното време за кое работникот остварува надоместок на плата, кој не паѓа на товар на работодавачот, но не повисок износ од платата на работникот за месецот за кој бара финансиска поддршка.

Бројот на вработени за кои има право на финансиска поддршка за месеците X, XI и XII, е одреден од вкупниот број на вработени во месецот за кој се бара поддршка, вклучени во МПИН, намален за бројот на одјавени работници за истиот месец, со исклучок на одјавените работници кои не се сметаат за забранети намалувања на вработените со законот.

1.2. Како се остварува субвенцијата

Работодавачот - барател на финансиска поддршка, до УЈП поднесува Барање за финансиска поддршка на работодавач заради исплатата на платите за месеците октомври, ноември и декември 2020 година.

Формата и содржината на Барањето за финансиска поддршка за исплатата на платите на работниците, ќе го пропише министерот за финансии со посебен акт и истиот ќе биде достапен на e-tax, во делот на поднесоци, пододдел - придонеси.

Барањето на финансиска поддршка, работодавачот - барател на финансиската поддршка го поднесува преку системот е-даноци на УЈП до **7-ми во месецот за претходниот месец**, а комплетноста на Барањето го потврдува органот на УЈП, **во рок од 3 дена** од денот на приемот на барањето.

Во Барањето – образецот за помош, работодавачот - барателот на финансиска поддршка, дава **Изјава** за исполнетоста на условите од законот.

2. УСЛОВИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ СУБВЕНЦИЈА

За користење на финансиската поддршка, работодачот - барател на финансиска поддршка, треба да ги исполни следните **услови**:

а). намалувањето на месечниот просек на вкупните приходи за период од април до IX, X и XI 2020, да изнесува над 30% од просечниот месечен приход остварен во период април – IX, X или XI 2019; (вкупните приходи од двата периоди се опфаќаат и намалуваат за одделни еднократни приходи, кои не произлегуваат од редовното работење).

б). да не исплатува дивиденда на сопствениците, како и да нема извршено исплата по основ на награда за деловна успешност, до ден на исплата на плата за декември 2020 (најкасно до 15.01.2021 година);

в). месечна нето плата над 120.000 денари месечно по вработен, да примиле најмногу 10% од вкупниот број на вработени.

г). исплатената месечна нето плата на вработениот да не надминува 39.900,00 МКД за месец јуни, јули, август или септември 2020 година, за секој месец одделно, сразмерно на часовите на пријавено работно време (полно или неполно работно време) или доколку засновал работен однос за време пократко од четири месеци, нето платата на работникот да не е повисока од 39.900 денари за секој месец одделно за периодот за кој е пријавен во работен однос, сразмерно на часовите на пријавено работно време (полно или неполно работно време);

д). за вработениот да не користи ослободување од придонесите од ЗСО и од ДЛД, од проектот Македонија вработува;

ѓ). да не применува барање за субвенционирање за вработените на дополнително работење од член 121 од ЗРО;

е). бројот на вработени во месец (X, XI или XII/2020), за кој се бара финансиска поддршка да е ист или поголем со бројот на вработени заклучно со месец **август 2020** година (да не е мален бројот на вработени утврден со август 2020 во МПИН).

ж). Финансиска поддршка за исплата на плати не може да користи работодавач кој во годишната сметка и финансиските извештаи за 2017, 2018 и 2019 година има кумулативно акумулирани добивки поголеми од 600.000.000 денари.

По исклучок, работодавачот кој има повеќе од 2.000 вработени лица во месецот за кој користи финансиска поддршка, а во годишната сметка и финансиските извештаи за 2017, 2018 и 2019 година има кумулативно акумулирани добивки поголеми од 600.000.000 денари, може да користи финансиска поддршка за исплата на плата согласно законот.

***2.1. Основен услов – најмалку 30%
намалување на приходот во
IV-X, XI или XII/2020***

Намалувањето на приходите се разгледува кај два типа на работодавачи, во зависност од тоа дали обавувал дејност цела 2019 или е новорегистриран субјект во 2019 година. Но за сите важи условот намален вкупен приход од најмалку 30%.

Процентот на намалување на приходот над 30% е ист и за работодавачите кои биле регистрирани во 2019 и оние кои биле регистрирани и обавувале дејност пред 2019 година.

Разликата помеѓу основаните во 2019 година, после септември 2019 година и оние кои обавувале дејност цела 2019 година, е во периодите од кои се земаат податоците за висината на остварениот просечен месечен приход.

***2.1.1 Маргини на намалување на
приход и висина на помош***

Намалувањето на вкупните приходи, се зема како податок од остварените вкупни приходи за периодот април – IX, X или XI 2019/2020, намалени за одделни еднократни приходи, кои не произлегуваат од редовното работење на работодавачот- барател на финансиска поддршка, остварени во месец април-септември 2019/2020, април-октомври 2019/2020 година или април-ноември 2019/2020 година.

Намалувањето треба да изнесува повеќе од 30% во однос на месечниот просек на вкупните приходи за периодот април IX, X или XI, намалени за одделни еднократни приходи, кои не произлегуваат од редовното работење остварени во 2019 и 2020, за претходно наведениот период.

“Деловни Информации” 11/2020

Износот на финансиска поддршка заради исплата на плати за октомври, ноември и декември 2020 година, се определува врз основа на процентот на намалувањето на приходот искажан во барањето од член 3 став (1) на законот и тоа на следниот начин:

- за намален приход од 30% до 40% износ на финансиска поддршка до14.500 денари;
- за намален приход од 40,01% до 50% износ на финансиска поддршка до15.955 денари;
- за намален приход од 50,01% до 60% износ на финансиска поддршка до17.410 денари;
- за намален приход од 60,01% до 70% износ на финансиска поддршка до18.865 денари;
- за намален приход од 70,01% до 80% износ на финансиска поддршка до..... 20.320 денари;
- за намален приход од над 80% износ на финансиска поддршка до21.776 денари.

Табела 1			
Маргини на пад на приход и висина на финансиска поддршка			
Р.бр.	% на намален приход		Износ на помош до:
	од	до	
1	30%	40%	14.500,00
2	40,01%	50%	15.955,00
3	50,01%	60%	17.410,00
4	60,01%	70%	18.865,00
5	70,01%	80%	20.320,00
6	над 80%		21.776,00

Износот на финансиска поддршка се исплатува до износот на платата, која ја исплаќа работодавачот на работникот, за месецот за кој бара финансиска поддршка, а најмногу до износот определен согласно наведените маргини на финансиска поддршка, засновани врз процентот на пад на приходите.

2.1.2 Регистрирани пред 2019 година

Вкупниот приход за 2019 година кај овие субјекти се зема од работењето во периодот од април до соодветниот (заклучно со соодветниот месец), за кој се бара финансиска поддршка.

Пример, ако правниот субјект бара финансиска поддршка за исплата на платите за октомври, врши споредба на намалувањето на приходот од месец април до септември (и септември) од 2019 со истиот период (април до септември) од 2020 година.

Од вака утврдениот периодичен приход, се (одзема) минусира еднократниот приход, кој не е својствен за редовните активности на друштвото и не произлегува од деловна активност, остварена од работење во актуелниот период од 2019 и 2020 година.

Како еднократен приход може да се појави приходот од наплатени отпишани побарувања, приходи од отписи на обврски, приходи од пенали и други договорни исполнувања, приходите од наплати на оштетни побарувања, приходи од вишоци и други.

Заради елиминација на приходите, кои не се вклучуваат во приходниот критериум, од кој се пресметува намалувањето за најмалку 30% до над 80% кај овие субјекти, се зема вкупниот приход од редовните активности кој се евидентира на АОП 202 од Биланс на успех од 2019 година, но за соодветниот период од април до IX, X или XI. За потсетување на АОП 202 се прикажуваат приходите од редовните активности од групите конта 73 и 74 – приходи од продажба на производи стоки и услуги. Наведените приходи треба да се намалат за приходите од продажба на отпадоци и приходите од продажба на нетековни средства (недвижности, постројки и опрема - НПО), доколку се евидентирани како приходи на контата 743 и 744.

“Деловни Информации” 11/2020

Приходите од употреба на сопствени производи - konto 745 исто така треба да се елиминираат, доколку истите се прикажани на АОП 202 (истите од konto 745 се прикажуваат на АОП 206 од БУ).

Пример: Друштвото "АДБ" за период април - септември 2019/2020 (види Табела 1), ја има следната структура на приходи:

Табела 2
Пресметка на намалувањето на приходи
за X месец 2020 година

Р.б р.	Опис	IV-IX/2019	IV-IX/2020
1.	Приходи од продажба на производи	25.600.000	10.964.000
2.	Приходи од продажба на стоки	64.000.000	4.830.000
3.	Приходи од услуги	28.000.000	1.750.000
4.	Приходи од закупнини	2.400.000	456.000
5.	Приходи од продажба на НПО	6.000.000	500.000
6.	Приходи од отпис на обврски	500.000	95.000
7.	Приходи од вредносни усогласувања	1.000.000	68.400
8.	Приходи од наплатени пенали	260.000	15.000
9.	Приходи од вишоци	70.000	169.100
10.	Приходи од заштита од ризици	400.000	76.000
11.	Приходи од укинување на резервирања	800.000	152.000
12.	Приходи од камати и курсни разлики	150.000	28.500
13.	Приходи од дивиденди	2.000.000	1.260.000
14.	Вкупно:	131.180.000	20.364.000
15.	Еднократен приход (5+6+7+8+9+10+11+12+13)	11.180.000	2.364.000
16.	Вкупен минус еднократен приход (14 - 15)	120.000.000	18.000.000
17.	Месечен просечен приход за 2019 (р.бр.16 / 7)	20.000.000	3.000.000

“Деловни Информации” 11/2020

$\% \text{ на учество на приходот} = \frac{3.000.000 \times 100}{20.000.000} = 15,00\%$

Намалувањето на приходот е над 80% ($100 - 15 = 85\%$)
односно:

$\% \text{ на намалување на приходот} = \frac{17.000.000 \times 100}{20.000.000} = 85,00\%$

(17.000.000 пад на приход = 20.000.000 - 3.000.000).

Субјектот се стекнува со право на финансиска поддршка за исплата на платите за месец октомври 2020 година во износ од 21.776,00 МКД, поради падот на приходите кој изнесува над 85%, доколку се исполнети и другите услови.

Табела 3

Пресметка на намалувањето на приходи за XI месец 2020 година

Р.б р.	Опис	IV-X/2019	IV-X/2020
1	Приходи од продажба на производи	25.600.000	8.164.000,00
2	Приходи од продажба на стоки	64.000.000	60.400.00,00
3	Приходи од услуги	48.000.000	16.800.000
4	Приходи од закупнини	2.400.000	2.299.331
5	Приходи од продажба на НПО	6.000.000	3.600.000
6	Приходи од отпис на обврски	500.000,00	300.000,00
7	Приходи од вредносни усогласувања	1.000.000,00	600.000,00
8	Приходи од наплатени пенали	260.000,00	156.000,00
9	Приходи од вишоци	70.000,00	42.000,00
10	Приходи од заштита од ризици	400.000,00	240.000,00
11	Приходи од укинување на резервирања	800.000,00	480.000,00
12	Приходи од камати и курсни разлики	150.000,00	90.000,00
13	Приходи од дивиденди	2.000.000,00	1.200.000,00
14	Вкупно:	151.180.000	94.371.331,00
15	Еднократен приход (5+6+7+8+9+10+11+12+13)	11.180.000,00	6.708.000,00
16	Вкупен минус еднократен приход (14 - 15)	140.000.000,00	150.280.000,00
17	Месечен просечен приход за 2019 (р.бр.16 / 7)	20.000.000,00	12.523.333,00

$$\% \text{ на намалување} = \frac{7.476.667 \times 100}{20.000.000} = 37,383335\%;$$

$$(7.476.667 = 20.000.000 - 12.523.333);$$

Субјектот се стекнува со право на финансиска поддршка за месец XI.2020 во износ од 14.500,00 МКД, поради падот на приходите кој изнесува над 30,01 до 40%.

Табела 4

Пресметка на намалувањето на приходи за XII месец 2020 година

Р.б р.	Опис	IV-XII/2019	IV-XII/2020
1	Приходи од продажба на производи	73.600.000	38.207.341
2	Приходи од продажба на стоки	64.000.000	25.552.659
3	Приходи од услуги	28.000.000	14.800.000
4	Приходи од закупнини	2.400.000	1.440.000
5	Приходи од продажба на НПО	6.000.000	3.600.000
6	Приходи од отпис на обврски	500.000	300.000
7	Приходи од вредносни усогласувања	1.000.000	600.000
8	Приходи од наплатени пенали	260.000	156.000
9	Приходи од вишоци	70.000	42.000
10	Приходи од заштита од ризици	400.000	240.000
11	Приходи од укинување на резервирања	800.000	480.000
12	Приходи од камати и курсни разлики	150.000	90.000
13	Приходи од дивиденди	2.000.000	1.200.000
14	Вкупно:	179.180.000	86.708.000
15	Еднократен приход (5+6+7+8+9+10+11+12+13)	11.180.000	6.708.000
16	Вкупен минус еднократен приход (14 - 15)	168.000.000	80.000.000
17	Месечен просечен приход за 2019 (р.бр.16 / 8)	21.000.000	10.000.000

$$\% \text{ на намалување} = \frac{11.000.000 \times 100}{21.000.000} = 52,38\%;$$

$$(11.000.000 = 21.000.000 - 10.000.000);$$

Субјектот се стекнува со право на финансиска поддршка за месец XII.2020 во износ од 17.410,00 МКД, поради падот на приходите над 50,01 до 60%.

2.1.3. Регистрирани во текот на 2019 година

За работодавач - барател на финансиска поддршка кој е запишани во соодветен регистар (основање) после месец септември 2019 година, намалувањето на вкупните приходи, намалени за одделни еднократни приходи кои не произлегуваат од редовното работење на работодавачот-барател на финансиска поддршка остварени во септември, октомври или декември 2020 година, да изнесува повеќе од 30% во однос на месечниот просек на вкупните приходи, намалени за одделни еднократни приходи кои не произлегуваат од редовното работење на работодавачот-барател на финансиска поддршка остварени од денот на запишувањето во соодветен регистар во 2019 година (месец од основање) до X, XI или XII 2020 година (до претходниот од месецот за кој се бара финансиска поддршка).

Табела 5

Пресметка на намалувањето на приходи за месец X.2020 година, за субјект основан на 10 октомври 2019 година

Р.б р.	Опис	Остварен приход од 10.X/2019 до 30.IX.2020	Остварен приход за X.2020
1	Приходи од продажба на производи	125.600.000	6.000.000
2	Приходи од продажба на стоки	84.000.000	1.600.000
3	Приходи од услуги	28.000.000	1.200.000
4	Приходи од закупнини	2.400.000	200.000
5	Приходи од продажба на НПО	6.000.000	
6	Приходи од отпис на обврски	500	20.000
7	Приходи од вредносни усогласувања	1.000.000	
8	Приходи од наплатени пенали	260	

“Деловни Информации” 11/2020

9	Приходи од вишоци	70	
10	Приходи од заштита од ризици	400	
11	Приходи од укинување на резервирања	800	
12	Приходи од камати и курсни разлики	150	10.000
13	Приходи од дивиденди	2.000.000	
14	Вкупно:	251.180.000	9.030.000
15	Еднократен приход (5+6+7+8+9+10+11+12+13)	11.180.000	30.000
16	Вкупен минус еднократен приход (14 - 15)	240.000.000	9.000.000
17	Месечен просечен приход за 2019 (р.бр.16 / 12)	20.000.000	9.000.000

$$\% \text{ на намалување} = \frac{11.000.000 \times 100}{20.000.000} = 55\%;$$

$$(11.000.000 = 20.000.000 - 9.000.000);$$

Субјектот се стекнува со право на финансиска поддршка за исплата на платите за месец октомври 2020 година во износ од 17.410,00 МКД, поради падот на приходите кој изнесува 55% (над 50,01 до 60%). Бројот на месеците со кој се дели вкупниот приход од месецот на основање 2019 заклучно со месецот кој му претходи на месецот од 2020, за кој се бара финансиска поддршка, во овој случај изнесува 12 (од X.2019 до IX.2020).

Табела 6

Пресметка на намалувањето на приходи за XI месец 2020 година, за субјект основан на 10 октомври 2019 година

Р. бр .	Опис	Остварен приход од 10.X/2019 до 31.X.2020	Остварен приход за XI.2020
1	Приходи од продажба на производи	131,600,000.00	2.000.000,00
2	Приходи од продажба на стоки	85,600,000.00	900.000,00
3	Приходи од услуги	29,200,000.00	106.000,00

“Деловни Информации” 11/2020

4	Приходи од закупнини	2,600,000.00	0
5	Приходи од продажба на НПО	6,000,000.00	0
6	Приходи од отпис на обврски	520,000.00	0
7	Приходи од вредносни усогласувања	1,000,000.00	0
8	Приходи од наплатени пенали	260,000.00	0
9	Приходи од вишоци	70,000.00	0
10	Приходи од заштита од ризици	400,000.00	0
11	Приходи од укинување на резервирања	800,000.00	0
12	Приходи од камати и курсни разлики	160,000.00	5.000,00
13	Приходи од дивиденди	2,000,000.00	0
14	Вкупно:	260,210,000.00	3.005.000,00
15	Еднократен приход (5+6+7+8+9+10+11+12+13)	11,210,000.00	5.000,00
16	Вкупен минус еднократен приход (14 - 15)	249,000,000.00	3.000.000,00
17	Месечен просечен приход за 2019 (р.бр.16 / 13)	19,153,846.00	3.000.000,00

Во пресметката за утврдување на падот на приходите за субјектот кој е основан на 10.X.2019, остварениот приход од денот на основањето во 2019 година, до претходниот месец од месецот за кој бара финансиска поддршка, периодот може да изнесува и повеќе од 12 месеци (како во случај од Табела 6 кога приходот е собран од 13 месечните приходи).

Независно дали се над или под 12 месеци, просечниот месечен приход за основаните субјекти после месец IX.2019 година се дели со бројот на месеците на работење, почнувајќи од месецот на основање во 2019 година, заклучно со претходниот месец од месецот во 2020 година, за кој се бара финансиска поддршка.

$$\% \text{ на намалување на приходите} = \frac{16.153.846}{19.153.846} \times 100 = 84,3373\%;$$

$$19.153.846$$

$$(16.153.846 = 19.153.846 - 3.000.000);$$

Субјектот се стекнува со право на финансиска поддршка за исплата на платите за месец ноември 2020 година во износ од 21.776,00 МКД, за вработените за кои се исполнети и останатите услови, поради падот на приходите кој изнесува 84,34% (над 80%).

Табела 7

Пресметка на намалувањето на приходи за XII месец 2020 година, за субјект основан на 10 октомври 2019 година

Р.б р.	Опис	Остварен приход од 10.XI/2019 до 30.XI.2020	Остварен приход за XII.2020
1	Приходи од продажба на производи	133.600.000	4.000.000
2	Приходи од продажба на стоки	86.500.000	1.000.000
3	Приходи од услуги	29.300.000	900.000
4	Приходи од закупнини	2.600.000	100.000
5	Приходи од продажба на НПО	6.000.000	0
6	Приходи од отпис на обврски	520.000	50.000
7	Приходи од вредносни усогласувања	1.000.000	0
8	Приходи од наплатени пенали	260.000	0
9	Приходи од вишоци	70.000	0
10	Приходи од заштита од ризици	400.000	0
11	Приходи од укинување на резервирања	800.000	0
12	Приходи од камати и курсни разлики	165.000	0
13	Приходи од дивиденди	2.000.000	0
14	Вкупно:	263.215.000	6.050.000
15	Еднократен приход (5+6+7+8+9+10+11+12+13)	215.000.000	50.000
16	Вкупен минус еднократен приход (14 - 15)	252.000.000	6.000.000
17	Месечен просечен приход за 2019 (р.бр.16 / 14)	18.000.000	6.000.000

**Пресметка на пад на приходи согласно податоци од
Табела 7**

% на намалување на приходите = $\frac{12.000.000 \times 100}{18.000.000} = 66,67\%$;

18.000.000

(12.000.000 = 18.461.538 - 6.000.000);

Субјектот се стекнува со право на финансиска поддршка за исплата на платите за месец декември 2020 година во износ од 18.865,00 МКД, за вработените за кои се исполнети и останатите услов, поради падот на приходите кој изнесува 66,67% (над 60,01%).

2.2. Неисплаќање на дивиденда и награди за деловна успешност

Работодавачот - барател на финансиска поддршка да не исплатува дивиденда на сопствениците, како и да нема извршено исплата по основ на награда за деловна успешност, до ден на исплата на плата за декември 2020 (најкасно до 15.01.2021 година).

2.3. Највисоките плати над 120.000 МКД да не надминуваат над 10% од вработените

Најмногу 10% од вкупниот број на вработени кај работодавачот-барател на финансиска поддршка да имаат поединечна месечна нето плата над 120.000 денари месечно по вработен, за месецот за кој се бара финансиска поддршка.

Работодавачот-барател на финансиска поддршка кој на повеќе од 10% од вкупниот број вработени им исплатува поединечна нето плата повисока од 120.000 денари за месецот за кој се бара финансиска поддршка, не ги исполнува условите од првата реченица на оваа точка.

2.4. Месечната нето плата на вработениот да не надминува 39.900,00 МКД

Работодавач - барател на финансиска поддршка не може да користи финансиска поддршка за работник, доколку нето платата на работникот надминува 39.900,00 МКД месечно (гледано за секој месец одделно).

Износот од 39.900,00 МКД се однесува за **да не надминува 39.900,00 МКД за месец јуни, јули, август или септември 2020 година**, за поднесокот за субвенција на плата за октомври.

Доколку платата на вработениот е повисока од 39.900 денари за секој месец одделно, сразмерно на часовите на пријавено работно време (полно или неполно работно време), не може да се стекне со субвенција по основ на плата.

Пример: Вработениот "ТТ" (8 часовно работно време) ги има остварено следните нето плати за 06, 07, 08 и 09/2020, поодделно:

- 06/2020 - Нето плата 40.000,00 МКД;
- 07/2020 - Нето плата 35.000,00 МКД;
- 08/2020 - Нето плата 35.000,00 МКД;
- 09/2020 - Нето плата 35.000,00 МКД;

За вработениот "ТТ" работодавачот за 10/2020 нема право на субвенционирање на плата, од причини што јунската плата е над 39.900,00 МКД, иако просечната плата за периодот од четирите месеци од 2020 година изнесува $36.250 (40.000 + 35.000 + 35.000 + 35.000 = 145.000 : 4 = 36.250)$.

Меѓутоа ако вработениот за месец 04/2020 оствари плата под 39.900 МКД, за "ТТ" за месец октомври/2020 ќе може да се оствари субвенционирање, затоа што претходните и наредните месеци на барањето (07, 08 и 09/2020) нето платите за "ТТ" поединечно се под 39.900 МКД.

Ако вработениот засновал работен однос за време пократко од четири месеци, нето платата на работникот не треба да е повисока од 39.900 денари, за секој месец одделно, за периодот за кој е пријавен во работен однос, сразмерно на часовите на пријавено работно време (полно или неполно работно време).

2.5. За вработениот да не се користи ослободување од придонесите од ЗСО и од ДЛД, од проектот Македонија вработува;

Доколку работодавачот, за соодветен вработен, во месец X, XI и XII 2020 година користи ослободување од плаќање на данокот на личен доход и придонеси од задолжително социјално осигурување, согласно со Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност (за мерките од проектот „Македонија вработува“), за истиот нема право на субвенционирање на платите.

Работодавачот за месец ноември 2020, може да користи субвенционирање на плата, доколку со месец октомври била последната субвенција која му следувала од проектот „Македонија вработува“.

Исклучувањето на субвенционирањето по двата основа се однесува исклучиво на месечно ниво, во поглед на активно субвенционирање на ослободувањето од ДЛД и придонеси од ЗСО. Исклучувањето не се однесува за месеците од задолжителниот период во кој вработениот треба да се задржи на работа.

2.6. Да не применува барање за субвенционирање за вработените на дополнително работење од член 121 од ЗРО.

Доколку субјектот вработува работник за дополнително работење, согласно со членот 121 од Законот за работните односи, за истиот не следува финансиска поддршка (дополнително работење член 121).

Работникот, кој работи полно работно време, може по исклучок да склучи договор за вработување со неполно работно време со друг работодавач, меѓутоа најмногу за десет часа неделно, со претходна согласност на работодавачите, каде што е вработен со полно работно време.

Обврзен составен дел на договорот за вработување за дополнително работење е договорот за начинот на остварувањето на правата и обврските од овој работен однос со оглед на правата и обврските на работникот кај работодавачот, каде што е вработен со полно работно време.

На работникот, кој склучува договор за вработување за дополнително работење, престанува да му важи договорот за вработување во согласност со овој закон, по изминувањето на договореното време, или ако е повлечена согласноста на работодавачот, каде што работникот е во работен однос со полно работно време.

3. ЗА КОИ СУБЈЕКТИ НЕ СЕ ОДНЕСУВА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕТО

Финансиска поддршка за исплата на платите се предвидува за приватниот сектор на територија на РМ.

Субјектите од јавниот сектор не се во субјектите за кои е наменета финансиската поддршка за исплата на платите.

Согласно одредбите од член 4 став 2 од Законот, финансиска поддршка за исплата на платите **не може да користи:**

- орган на државна и на локална власт и други државни органи основани согласно со Уставот на Република Северна Македонија и со закон,

- институција која врши дејност од областа на образованието, науката, здравството, културата, трудот, социјалната заштита и заштитата на детето, спортот, како и во други дејности од јавен интерес утврден со закон, а организирани како агенции, фондови, јавни установи, јавни претпријатија и трговски друштва основани од Република Северна Македонија,

- општините, град Скопје и општините во град Скопје и

- приватна агенција за вработување за работник, кој е отстапен кај претходно наведените работодавачи.

4. ОСТВАРУВАЊЕ НА СУБВЕНЦИЈАТА

Работодавачот по поднесеното Барање на Образец БФП - ИП и потврдениот прием, поднесува МПИН до 10 во месецот за претходниот месец. Бидејќи до 7-ми во месецот за претходниот месец е крајниот рок во кој се поднесува Барањето, УЈП има обврска да го потврди најкасно до 10-ти во месецот (најкасно во рок од 3 дена од денот на приемот на барањето), со што крајниот

рок за поднесување на МПИН и одобрување на барањето се преклопуваат.

Со комплетното Барање на Образец БФП - ИП, за работниците за кои побарува финансиска поддршка, во полето **3.4б. од МПИН образецот внесува шифра 5001.**

Работодавачот кој истовремено може да користи друга мерка за субвенционирање на социјалните придонеси и/или данок на доход во полето 3.23 од МПИН образецот ја внесува соодветната шифра за ослободување и истата ја комбинира (користи истовремено) со шифрата 5001 од поле 3.4б. (се однесува на субјектите кои ќе користат субвенционирање на придонесите од зголемена плата од 600 до 6.000 МКД).

По обработка на МПИН образецот, Управата за јавни приходи го информира работодавачот - барател на финансиска поддршка за вкупниот износ на финансиската поддршка што ќе биде исплатена за соодветниот месец.

Управата за јавни приходи испраќа известување до Владата на РСМ за работодавачите кои ги исполниле условите за финансиска поддршка за исплата на платите. Известувањето содржи податоци за: ЕДБ/ЕМБГ на работодавачот - даночен обврзник, назив/име и презиме, адресни податоци, износ на одобрената финансиска поддршка и трансакциска сметка на работодавачот - корисник на финансиска поддршка.

Износот на финансиска поддршка се исплатува од 15-ти во месецот за претходниот месец преку Владина Програма за финансиска поддршка на работодавачи погодени од здравствено-економската криза предизвикана од коронавирусот COVID-19 на сметка на работодавачот- корисник на финансиска поддршка кој ги исполнил условите, согласно со известувањето од УЈП, односно во рок од 5 дена од прифатениот МПИН образец со одобрена финансиска поддршка согласно со законот.

5. ВРАЌАЊЕ НА СУБВЕНЦИЈАТА

Средствата кои субјектот ги добил како финансиска поддршка за исплата на платите се враќаат доколку субјектот не ги исполнил општите услови за стекнување со субвенција и посебните услови кои има обврска да ги исполни по добивањето на финансиската поддршка (субвенцијата).

5.1. Општи услови кои важат за враќање на добиените средства за финансиска поддршка

Работодавачот кој користел финансиска поддршка за исплата на плати има обврска да ги врати добиените финансиски средства доколку се утврди дека не ги исполнувал условите за добивање на субвенцијата предвидени со Законот.

Средства ги враќа **во целост**, заедно **со камата** согласно со Законот за даночната постапка, доколку по извршена контрола од страна на УЈП и/или Државниот инспекторат за труд се утврди дека работодавачот не ги исполнил општите условите со член 8 став 3, член 3 став 3, член 4 и член 5 став 1 од Законот.

Согласно одредбите од член 6 став 1 од Уредбата се определуваат условите кои наложуваат враќање на примените средства од субвенцијата за финансиска поддршка за исплата на платите.

Условите се истите кои се дадени како горни или долни граници според кои субјектите може да се стекнат со субвенцијата (општите услови за стекнување со субвенција).

Субјектот (член 8 став 3) ги враќа субвенционирани средства, ако не ги исполнил општите услови за добивање на субвенција од член 3 став 3, член 4, член 5 став 1 или не ги исполнил условите по стекнување со поддршката.

Односно, субјектот **ги враќа добиените средства** од субвенцијата, **доколку остварил**, согласно:

- член 3 став 3 (намалување помалку од 30% на приходите, исплатил дивиденда, исплатил бонус или друга награда со шифра 102 во МПИН, го намалил бројот на вработени и отпуштил вработени над бројот на вработени од

- август 2020, исплатил плати над 120.000 на повеќе од 10% од вработените)

- член 4 (исплатил плата над 39.900) за месец јуни, јули, август или септември 2020 година за кој поднел барање за субвенционирање, користи ослободување од проектот "Македонија вработува", ја користи субвенцијата за работници за прекувремено работење) и

- член 5 став 1 од Законот, кумулативни акумулирани добивки поголеми од 600.000.000 денари за 2017, 2018 и 2019 година (не се однесува за работодавачите кои имаат повеќе од 2.000 вработени.)

5.2. Неисполнување посебни услови и враќање на примена субвенција

За времетраење на финансиската поддршка согласно законот и два месеци после нејзиното престанување (заклучно со месец февруари 2021 година), бројот на вработени кај работодавачот кој користи финансиска поддршка за исплата на плати, во однос на бројот на вработени за месецот, за кој користел финансиска поддршка (ккј број одговара на вработените од август 2020 година), **не смее да се намалува**, освен заради:

- пензионирање и смрт на работник,
- откажување на договорот за вработување од страна на работникот,
- откажување на договорот за вработување без отказан рок од страна на работодавачот, поради кршење на работниот ред и дисциплина или работните обврски,
- спогодбено преземање на работник,
- престанување на важноста на договорот за вработување врз основа на судска пресуда и
- престанување на важноста на договорот за вработување поради утврдена трајна неспособност за работа.“

Согласно член 8 ставот 4, вкупниот број на вработени кај работодавачот

- корисник на финансиска поддршка не смее да се намали **заклучно со месец февруари 2021 година, за повеќе од:**

- **15%** кај работодавач кој имал до 50 вработени во месецот за кој користел финансиска поддршка,
- **10%** кај работодавач кој имал од 51 до 250 вработени во месецот за кој користел финансиска поддршка и
- **5%** кај работодавач кој имал над 250 вработени во месецот за кој користел финансиска поддршка.

Ако намалениот број на вработени е нецел број, бројот се заокружува на првиот поголем цел број. Бројот на вработени што работодавачот корисник на финансиска поддршка треба да го задржи до февруари 2020, ги вклучува вработените на неопределено време, определено време и вработените со работно време пократко од полното работно време.

**6. ВРАЌАЊЕ НА СУБВЕНЦИЈАТА ДО 50%
ОД ДОБИВКАТА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ**

Работодавачот кој го искористил правото на финансиска поддршка за исплата на плати, има обврска примените финансиски средства да ги врати во Буџетот на РСМ, но најмногу до износот од 50% од остварениот финансиски резултат пред оданочување за 2020 година, зголемен за износот на оданочивите расходи и помалку искажаните приходи во Даночниот биланс за обврзниците на данокот на добивка.

За обврзниците на годишниот данок на вкупен приход, најмногу до износот од 50% од финансискиот резултат пред оданочување искажан во Билансот на успех за 2020 година, односно за вршителите на дејност, најмногу до износот од 50% од износот на искажаниот финансиски резултат пред оданочување во Билансот на приходи и расходи (образец Б) за 2020 година, зголемен за непризнаените расходи за даночни цели во годишниот Даночен биланс за утврдување на данокот на доход од вршење на самостојна дејност.

Работодавачот кој го искористил правото на финансиска поддршка за исплата на плати и кој не искажал даночна основа за оданочување во Даночниот биланс, износот на примена финансиска поддршка за исплата на плати нема да ја врати во Буџетот на РСМ, доколку нема обврски по основ на неплатени даноци и придонеси.

За целите на пресметувањето на износот за враќање на примената финансиска поддршка за исплата на плати, работодавачот кој го искористил правото на финансиска поддршка за исплата на плати поднесува Барање за пресметување на износот за враќање на примената финансиска поддршка за исплата на плати до УЈП, најдоцна до рокот за поднесување на ДБ за 2020 година (28.02 или 15.03.2021 година).

Формата и содржината на барањето го пропишува министерот за финансии.

Враќањето на износот, ќе се изврши на три месечни рати, без камата, во месеците април, мај и јуни 2021 година.

**7. ГЛОБИ, САНКЦИИ, ПРЕКРШОЧНИ
И КРИВИЧНИ ПОСТАПКИ**

За работодавачот – корисник на финансиска поддршка кој дал Изјава согласно член 3 став (1) од Законот, а не ги исполнил условите од член 3 став (3) и член 4 од законот, за стекнување со право на финансиска поддршка ќе се применуваат одредбите од Кривичниот законик.

7.1. Глоби за правните лица

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на микро правно лице, од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност на мало правно лице, од 1.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за средно правно лице и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност на големо правно лице:

- ако правното лице постапува спротивно на член 8 став (1) од Законот односно за вработениот за кој примил финансиска поддршка, исплатил пониска плата од износот на примената финансиска поддршка.

- ако правното лице постапува спротивно на член 8 став (2) од овој закон, односно не ја исполни обврската за враќање на добиените финансиски средства во целост, заедно со камата за јавни давачки, по извршена контрола од страна на Управата за јавни приходи и/или Државниот инспекторат за труд поради неисполнетост на условите од членот 3 став (3), членот 4 и членот 5 ставот (1) од Законот.

7.2. Глоба за физичките лица

За претходно наведените глоби на правни субјекти, се пропишани и глобите за физички лица за истите основи.

Глоба во износ од 100 до 250 евра ќе му се изрече за сторен прекршок на физичкото лице:

- ако физичкото лице постапува спротивно на член 8 став (1) од Законот, односно за вработениот за кој примил финансиска поддршка, исплатил пониска плата од износот на примената финансиска поддршка.

- ако физичкото лице постапува спротивно на член 8 став (2) од Законот, односно не ја исполни обврската за враќање на добиените финансиски средства во целост, заедно со камата за јавни давачки, по извршена контрола од страна на Управата за јавни приходи и/или Државниот инспекторат за труд поради неисполнетост на условите од членот 3 став (3), членот 4 и членот 5 став (1) од Законот.

7.3. Глоби за одговорните лица за прекршоците

За деловните субјекти за кои се пропишани глоби од членот 11 став 1 и 2, се предвидени и глоби за одговорните лица.

Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на одговорното лице во правното лице од став (1) на ако:

- постапува спротивно на член 8 став (1) од Законот, односно за вработениот за кој примил финансиска поддршка, исплатил пониска плата од износот на примената финансиска поддршка.

- постапува спротивно на член 8 став (2) од Законот, односно не ја исполни обврската за враќање на добиените финансиски средства во целост, заедно со камата за јавни давачки, по извршена контрола од страна на Управата за јавни приходи и/или Државниот инспекторат за труд поради неисполнетост на условите од членот 3 став (3), членот 4 став (2) и членот 5 став (1) од Законот.

Прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.

СУБВЕНЦИИ

д-р економист: Јулија Минковска

ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА САМОСТОЈНИ ВРШИТЕЛИ НА ДЕЈНОСТ ЗА ОКТОМВРИ НОЕМВРИ И ДЕКЕМВРИ / 2020 ГОДИНА

Во „Службен весник на РСМ ” бр.267/20 објавена е Законот за финансиска поддршка на физички лица кои вршат самостојна дејност погодени од здравствено-економската криза предизвикана од вирусот COVID- 19 за време за месеците октомври, ноември и декември.

ВОВЕД

Со цел да им се овозможи понатамошна финансиска поддршка на физичките лица вршители на самостојна дејност за полесно справување со здравствено-економската криза, се предлага мерката за финансиска поддршка, односно исплата на финансиски средства на оваа категорија на лица да продолжи и за месеците **СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ и НОЕМВРИ/2020 година**.

Целта на Законот за финансиска поддршка на физички лица кои вршат самостојна дејност, погодени од здравствено - економската криза предизвикана од вирусот **COVID-19 (во натамошниот текст Законот)**, за месеците **СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ и НОЕМВРИ/2020 година**, е обезбедување на финансиска поддршка за вршителите на самостојна дејност **во последниот квартал од 2020 година**.

Финансиската поддршка на физичките лица кои вршат самостојна дејност ќе се спроведува преку **Програма за финансиска поддршка на физичките лица кои вршат самостојна дејност** погодени од здравствено - економската криза, предизвикана од Коронавирусот COVID-19, за исплата на **ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА НА ТРАНСАКЦИСКА СМЕТКА,**

преку која физи-чкото лице – Барател на финансиска поддршка за исплата на финансиските средства за месеците СЕПТЕМВРИ, ОКТО-МВРИ И НОЕМВРИ/2020 година, врши трансакции за дејноста (физичко лице кое врши самостојна дејност – барател на финансиска поддршка).

Согласно Законот, се уредуваат условите и постапката за добивање на финансиска поддршка на физички лица кои вршат самостојна дејност погодени од здравствено-економската криза предизвикана од вирусот COVID -19, за месеците СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ И НОЕМВРИ/2020 ГОДИНА.

Предмет на финансиска поддршка е исплата на финансиски средства за месеците СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ И НОЕМВРИ/2020 ГОДИНА, во износ ОД 17.410 ДЕНАРИ МЕСЕЧНО за физичкото лице кое врши самостојна дејност БАРАТЕЛ на финансиска поддршка.

1. ПОСТАПКА ЗА ДОБИВАЊЕ НА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА

1.1. Поднесување на барање за добивање на финансиска поддршка

Согласно Член 3 од Законот, физичкото лице кое врши самостојна дејност - **Барател на финансиска поддршка** поднесува **БАРАЊЕ** за финансиска поддршка за исплата на финансиски средства со **ИЗЈАВА** за исполнителност на условите до Управата за јавни приходи, (**во натамошниот текст УЈП**), на **Образецот (БФС-СВД)**

Физичко лице кое врши самостојна дејност е:

- **Трговец поединец,**
- **Физичко лице кое врши земјоделска дејност,**
- **Лице кое врши занаетчиска дејност и**
- **Лице кое врши услуги, кое остварува доход од вршење дејност и е запишано во соодветен регистар.**

Барањето, физичко лице кое врши самостојна дејност - **барател на финансиска поддршка**, го поднесува преку системот **Е-ПДД** на Управата за јавни приходи **до 10-ти во месецот за претходниот месец**, а комплетноста на Барањето го потврдува УЈП, **во рок од три дена од денот на приемот на Барањето.**

Кон Барањето, физичкото лице кое врши самостојна дејност и се оданочува по **ВИСТИНСКИ ДОХОД - Барател на финансиска поддршка дава ИЗЈАВА за исполнетоста на условите**, а физичко лица кое врши самостојна дејност **и се оданочува според утврден годишен паушален нето доход**, дава ИЗЈАВА за исполнетоста на условите.

1.2. Услови за добивање на финансиска поддршка

За користење на финансиската поддршка, за месеците **СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ И НОЕМВРИ/2020 ГОДИНА**, физичкото лице кое врши самостојна дејност - **барател на финансиска поддршка**, а се оданочува според **ВИСТИНСКИ ДОХОД**, треба:

- **Месечниот просек на вкупните приходи** од редовното работење остварени во периодот од **АПРИЛ/2020** година заклучно со месец, **СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ И НОЕМВРИ/2020 ГОДИНА ДА СЕ НАМАЛЕНИ НАЈМАЛКУ** за **30%** во однос на **месечниот просек на вкупните приходи** од редовното работење- во периодот од месец **АПРИЛ/2019** година заклучно со месец **СЕПТЕМВРИ 2019** година, **ОКТОМВРИ/2019** година или **НОЕМВРИ/2019** година.
- За физичко лице кое врши самостојна дејност – барател на финансиска поддршка регистрирано **ПОСЛЕ СЕПТЕМВРИ/2019**, **намалувањето на вкупните приходи** од редовното работење остварени во месец **СЕПТЕМВРИ/2020** година, **ОКТОМВРИ/2020** година или **НОЕМВРИ/2020** година да изнесува **НАЈМАЛКУ 30%** во однос на месечниот просек на **вкупните приходи од редовното работење остварени од денот на запишувањето во соодветен регистар до месецот за кој се бара финансиската поддршка.**

ПРИМЕР:1

1) **За физичко лице** кое врши самостојна дејност - барател на финансиска поддршка кое е запишано во соодветен регистар (**основан**) **ПРЕД** месец **СЕПТЕМВРИ/ 2019** година, потребно да се утврди:

“Деловни Информации” 11/2020

- **Месечниот просек на вкупните приходи** на физичкото лице од вршење на самостојна дејност – барател на финансиска поддршка, од месец **АПРИЛ/2020** до месец **СЕПТЕМВРИ/ОКТОМВРИ** или **НОЕМВРИ/2020** година во однос на
- **Месечниот просек на вкупните приходи** од месец **АПРИЛ/2019** до месец **СЕПТЕМВРИ/ОКТОМВРИ** или **НОЕМВРИ/2019** година **ДА СЕ НАМАЛЕНИ НАЈМАЛКУ за 30%** .

ПРИМЕР:

1. Вкупно приходи од месец АПРИЛ до месец СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ или НОЕМВРИ 2020 година	200.000
2. Месечен просек на Вкупни приходи од IX до X или XI/2020 (200.000:7)	28.571
1. Вкупно Приходи од месец АПРИЛ до месец СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ или НОЕМВРИ 2019 година	400.000
2. Месечен просек на Вкупни приходи од IX до X или XI/2019 (400.000:7)	57.143

ПРЕСМЕТКА:

57.143 – 28.571
----- x 100 = 50%
57.143

НАПОМЕНА: Според наведениот пример вршителот на дејност го исполнува условот за добивање на Фин-нсиска поддршка, бидејќи Месечниот просек на Вкупните приходи од редовна работа за период од Април до СЕП-ТЕМВРИ, ОКТОМВРИ или НОЕМВРИ /2020 година во однос на Месечниот просек на Вкупните приходи од редовна работа за период од Април до СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ или НОЕМВРИ/2019 година се НАМАЛЕНИ 50%. и се повеќе од најмалку 30%.

2. За физичко лице кое врши самостојна дејност - барател на финансиска поддршка кое е запишано во соодветен регистар (основан) ПОСЛЕ месец СЕПТЕМВРИ/ 2019 година, кое е запишано во соодветниот регистар во месец ДЕКЕМВРИ 2019 година и е потребно да се утврди:

- **НАМАЛУВАЊЕТО** на Вкупните приходи од редовно работење остварени во месец СЕПТЕМВРИ/2020 година, ОКТОМВРИ/2020 година или НОЕМВРИ/2020 година да изнесува **НАЈМАЛКУ 30%** во однос на месечниот просек на вкупните приходи од редовното работење остварени од денот на запишувањето во соодветен регистар до месецот за кој се бара финансиската поддршка.

ПРИМЕР:

1. Вкупно Приходи од месец
АПРИЛ до месец **СЕПТЕМВРИ,**
ОКТОМВРИ или **НОЕМВРИ**

2020 година 59.500

2. Месечен просек на приходите од
АПРИЛ ДО СЕПТЕМВРИ

2020 (59.500:7) 8.500

3. Вкупно Приходи од месец
ДЕКЕМВРИ /2019

до месец **СЕПТЕМВРИ**

2020 година **550.000**

4. Месечен просек на Вкупни приходи од XII/2019 до IX /2020 (550.000:11) 50.000
--

ПРЕСМЕТКА:

50.000-8.500 ----- x 100 = 83 % 50.000
--

НАПОМЕНА: Според наведениот пример вршителот на дејност го исполнува условот за добивање на Фин-нсиска поддршка, бидејќи Вкупните приходи од редовна работа за период од АПРИЛ/2020 до СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ или НОЕМВРИ/2020 година, во однос на Месечниот просек на вкупните приходи од редовното работење остварени ОД ДЕНОТ НА ЗАПИШУВАЊЕТО во соодветен регистар од месец XII/19 до месецот за кој се бара финансиската поддршка, месец IX/2020 година, изнесува 83% што е поголемо намалувањето на вкупните приходи од најмалку 30% .

1.3. Неможност за добивање на финансиска поддршка

Согласно член 4 од Законот, финансиската поддршка не може да оствари физичко лице вршител на самостојна дејност кое се оданочува по - **ДОХОД** и кое во **2019 година на ГОДИШНО НИВО** има остварено **НЕТО ДОХОД ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ** во износ поголем од **478.800 денари**, односно физичко лице кое врши самостојна дејност и се оданочува според утврден годишен пашален нето **ДОХОД** и кое во 2019 година има утврден годишен пашален нето доход поголем од **478.800 денари**.

Согласно член 5 од Законот, за времетраење на финансиската поддршка и четири месеци по месецот за кој се користи финансиска помош, физичкото лице кое врши самостојна дејност – корисник на финансиска поддршка не може да престане со вршење на дејноста, освен во случај на пензионирање и смрт на физичкото лице.

2. ОДОБРУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА

Согласно Член 6 од Законот, УЈП, до 15-ти во месецот за претходниот месец, ја известува Владата на РСМ за физичките лица кои вршат самостојна дејност - **баратели на финансиска поддршка**, кои ги исполниле условите за финансиска поддршка за **ИСПЛАТА на финансиски средства**.

Износот на финансиска поддршка во износ од 17.410,00 денари, се исплатува до 20-ти во месецот за претходниот месец, согласно со програмата за финансиска поддршка на физички лица кои вршат самостојна дејност погодени од здравствено-економската криза предизвикана од вирусот COVID-19, на **транзакциска сметка** преку која физичкото лице кое врши самостојна дејност врши трансакции за дејноста, за исплата на финансиски средства за месеците **СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ И НОЕМВРИ 2020 година**, согласно со известувањето на УЈП.

За исплата на финансиската поддршка, физичко лице кое врши самостојна дејност и се оданочува по **ВИСТИНСКИ ДОХОД - барател на финансиска поддршка** треба да ги исполни условите за добивање на финансиска поддршка, од член 3 став 4 и членовите 4 и 5 од Законот, а физичко лица кое врши самостојна дејност и се оданочува според **утврден ГОДИШЕН ПАУШАЛЕН НЕТО ДОХОД** треба да го исполни условите од членовите 4 и 5 од Законот.

3. ВРАЌАЊЕ НА ДОБИЕНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Согласно Член 7 од Законот, Физичкото лице кое врши самостојна дејност и кое користело финансиска поддршка за исплата на финансиски средства согласно Законот, **должно е да ги врати добиените финансиски средства во ЦЕЛОСТ, заедно со КАМАТА утврдена согласно Законот за Даночна постапка која изнесува 0,03%**, доколку по извршена контрола од страна на УЈП и/или Државниот инспекторат за труд се утврди дека физичкото лице кое врши самостојна дејност, **НЕ ГИ ИСПОЛНИЛО УСЛОВИТЕ за добивање на финансиска поддршка**.

Физичкото лице кое врши самостојна дејност и се оданочува по **ВИСТИНСКИ ДОХОД** - кое го искористило правото на финансиска поддршка, согласно Законот, **има обврска**

примените финансиски средства **да ги врати** во Буџетот на РСМ, но најмногу до **износот од 50%** од износот на искажаниот финансиски резултат за 2020 година, **пред оданочување во Билансот на приходи и расходи (ОБРАЗЕЦ Б), ЗГОЛЕМЕН** за непризнаените расходи за даночни цели од Годишниот даночен биланс за утврдување на данокот на доход од вршење на самостојна дејност, за што поднесува **БАРАЊЕ** за пресметување на износот за враќање на примената финансиска поддршка до УЈП, најдоцна до рокот за поднесување на годишниот даночен биланс за 2020 година.

НАПОМЕНА: Формата и содржината на БАРАЊЕТО за пресметување на износот на враќање на примената финансиска поддршка се уште не е објавено.

Враќањето на износот, **ќе се изврши на ТРИ месечни рати, без камата, во месеците СЕПТЕМВРИ, ОКТОМВРИ И НОЕМВРИ 2021 година.**

Физичкото лице кое врши самостојна дејност и се оданочува по **ВИСТИНСКИ ДОХОД** кое го искористило правото на финансиска поддршка согласно Законот, и **кое не искажало даночна основа во Годишниот Даночен биланс** за утврдување на данокот на доход од вршење на самостојна дејност („**ОБРАЗЕЦ ДЛД-ДБ**“), износот на примена финансиска поддршка **НЕМА ДА ЈА ВРАТИ** во Буџетот на РСМ, **доколку нема обврски по основ на неплатени даноци и придонеси.**

За физичкото лице кое врши самостојна дејност-барател на финансиска поддршка **кое дало ИЗЈАВА, а не ги исполнило условите** член 3 став (4) и членовите 4 и 5 од Законот, **ќе се применуваат одредбите од Кривичниот законик.**

Согласно член 10 од Законот, Физичкото лице кое врши самостојна дејност и се оданочува по **вистински доход** доколку **било корисник на финансиска ПОМОШ** согласно Законот и согласно Уредбата со законска сила за финансиска поддршка на физичките лица кои вршат самостојна дејност погодени од здравствено економска криза предизвикана од Корона-вирусот COVID-19 **за време на вонредна состојба** (“Службен весник на РСМ” 92/20 и 156/20) **ИЗНОСОТ НА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА** за кој има обврска согласно членот 8 од Законот и согласно членот 8 од Уредбата со законска сила за финансиска поддршка

на физичките лица кои вршат самостојна дејност погодени од здравствено-економска криза предизвикана од Коронавирусот COVID-19 за време на вонредна состојба (“ Службен весник на РСМ” 92/20 и 156/20) **ДА ГО ВРАТИ** во Буџетот на РСМ, **не може кумулативно да го надмине износот од 50% од износот на искажаниот финансиски резултат за 2020 година**, пред оданочување во **Билансот на приходи и расходи (Образец Б)**, зголемен за непризнаените расходи за даночни цели од **(Образецот ДЛД-ДБ)** Годишниот даночен биланс за утврдување на данокот на доход од вршење на самостојна дејност.

“Деловни Информации” 11/2020
ОБРАЗЕЦ БФС-СВД/2

БАРАЊЕ
 за финансиска поддршка за исплата на финансиски средства
 на физички лица кои вршат самостојна дејност

БФС-СВД/2

**Подолучил: Платил во денот: []/ []/ []

Единствено деловно бр. []

Единствено матично бр. на граѓанинот []

Средствена адреса на исплатата подготвена за исплата []

Телефон []

е-пошта []

Транспортна сметка []

Датум на поднесување

A. СВОЈСТВО НА БАРАТЕЛОТ

Физичко лице кое врши самостојна дејност и се одолжува според местените приходи Физичко лице кое врши самостојна дејност и се одолжува според утврден годишен годишен нето доход

B. МЕСЕЦ ЗА КОЈ СЕ БАРА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА ИСПЛАТА НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

[] Месец [] Година

B. УСЛОВИ ПОД КОИ СЕ ДОЗВОЛУВА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА ИСПЛАТА НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

а) Месечниот приход на вкупните приходи од редовното работење остварени во периодот од април 2020 година заклучно со месец септември 2020 година, октомври 2020 година или ноември 2020 година (овде што приносите остварени во месец септември 2020 година, октомври 2020 година или ноември 2020 година за објавување регистрирани после месец септември 2019 се намалени најмногу за 30% во однос на месечниот приход на вкупните приходи од редовното работење остварени во периодот од месец април 2019 година заклучно со месец септември 2019 година, октомври 2019 година или ноември 2019 година.

* За објавување регистрирани после месец септември 2019 година, кои овозможуваат извршување на годишните приноси на исплатите (преведени со месечниот приход на вкупните приходи од редовното работење остварени во периодот од месец април 2019 година заклучно со месец септември 2019 година, октомври 2019 година или ноември 2019 година).

б) Остварениот нето доход пред оданочување во декларациони биланс за 2019 година, односно утврдениот годишен нето доход за 2019 година не е поголем од 670.000 денари.

в) За времетраење на финансиската поддршка и четири месеци по неоплат да кој се користи финансиската помош, нема да престане раководењето на дејноста, освен во случај на ликвидирање или смрт на физичкото лице.

Г. ИЗЈАВА НА БАРАТЕЛОТ ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА ИСПЛАТА НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Изјавувам дека ги разбираам гаранционите услови под кои се дозволува финансиската поддршка и под полна материјална и правна одговорност изјавувам дека точно се потпишани бараните податоци и дека ги исполнувам условите

ПОДАТОЦИ ЗА СОСТАВУВАЧОТ

Име и презиме [] Датум на поднесување []

ЕДБ / ЕМБГ [] Полно име []

Својство [] Полно име []

ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛ

Име и презиме [] Датум на поднесување []

ЕМБГ [] Полно име []

Својство [] Полно име []

**Подолучил: Платил во денот: []/ []/ []

НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

гил. економист Јулија Минковска

НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК 13- ТА ПЛАТА БОНУС И РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

Утврдувањето на правото на Новогодишниот надомест, 13-та плата и Регресот за годишен одмор се регулирани согласно Законот за работни односи („Службен весник на РМ“ 62/05.....110/19; 267/20), Законот за Данок на личен доход („Службен весник на РМ“ 241/2018; 279/19), Законот за данок на добивка („Службен весник на РМ“ 80/93.....248/18; 232/19), Општ колективен договор за приватен сектор („Службен весник на РМ“ 115/14 пт;119/15; 150/16) и соодветните грански колективни договори.

ВОВЕД

Надоместоците на трошоците поврзани со работата во кои спаѓаат регрес за годишен одмор и новогодишен надомест, како права не се уредени согласно Законот за работни односи, туку правото на исплата и висината на овие надоместоци е регулирано согласно Општите колективни договори и колективни договори на ниво на работодавач.

Правото за 13-та и плата за Деловна успешност БОНУС е регулирано согласно Законот за работни односи, **но само во случаи, кога работодавачот има можност да ја исплати.**

Општиот колективен договор во регулаторната хиерархија спаѓа во редот на законските прописи и како неговото донесување не ја следи парламентарна процедура, сепак одредбите од колективните договори се на ранг на законски одредби.

1. РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

1.1. Висина на Регресот за годишен одмор

Согласно член 35 од Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството (во натамошниот текст ОКДПС), регресот за користење годишен одмор може да се исплати во висина од **најмалку 40% од основицата (просечната месечна нето плата по работник во РСМ исплатена во последните три месеци)**, што значи дека **исплатата на регрес за годишен одмор во минималниот износ, претставува обврска за работодавачот.**

Но, предвидена е можност со колективен договор на ниво на гранка, односно оддел или колективен договор на ниво на работодавач **да се утврди регрес за годишен одмор во повисок износ**, односно работодавачот доколку сака, може да исплати **регрес во ПОВИСОК износ.**

Исто така, ОКДП предвидува и можност работодавач кај кој настанале економско финансиски потешкотии во работењето, по задолжителна претходна консултација со синдикатот на ниво на гранка односно оддел, со спогодба потпишана од работодавачот и репрезентативната синдикална организација, да се договори исплата на **регрес за годишен одмор во ПОМАЛ износ** од утврдениот со ОКДП.

Кај работодавачите кај кои нема формирано синдикат, спогодбата се потпишува со избран претставник од работниците.

Износот на регресот се утврдува според основицата која важи на денот на донесувањето на одлуката за исплата на регрес и истиот **се исплатува еднаш во текот на годината.**

1.2. Рок за исплата на регрес за годишен одмор

Рокот за исплата на регрес за користење на годишен одмор не е утврден со ОКДС, но со оглед дека тоа е право кое произлегува, од правото на користење годишен одмор, исплатата, традиционално **треба да биде истовремено со користењето на годишниот одмор, а во секој случај до истекот на календарската година**, бидејќи согласно ОКДС тој се исплатува еднаш во текот на годината.

1.3. Утврдување на Регрес за годишен одмор Општествен и Јавен сектор

Согласно член 9 од Законот за исплата на плати (“Службен весник на РМ” 70/94.....147/15; 202/19), работодавачите **кај кои помалку од 51%** од средствата се во приватна сопственост може да исплатат надоместок за Регрес за годишен одмор **најмногу до 60% од просечната месечна нето плата по работник во РМ, објавена до денот на исплатата.**

Правото на Регресот на годишен одмор во Јавниот сектор не е предвидено во Законот за Извршување на буџетото на РМ за 2020 година, ниту пак е предвидено во Општиот колективен договор за јавен сектор во РМ (“Службен весник на РМ” 10/08...85/09).

1.4. Даночен третман на регресот за годишен одмор

Регресот за годишен одмор подлежи на оданочување со данок на личен доход, бидејќи ова лично примање на вработените не е наведено во член 12 од Законот за данокот на личен доход како надоместок **ослободен од данок на доход.**

Овој вид на доход, се третира како доход од работа и се оданочува **со примена на даночна стапка од 10%** на бруто износот на регрес за годишен одмор или **(11,1111% на Нето износот на регресот).**

Кај трговците поединци согласно член 27 став 1 точка 9 од Законот за данокот на личен доход, како непризнаен расход за даночни цели **се смета исплатениот регрес за годишен одмор, над износот** утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на РМ.

Согласно член 9 став 1 точка 2 алинеја 6 од Законот за данокот на добивка, **не се оданочува износот на исплатениот регрес за годишен одмор во висина од 40%** од просечната месечна бруто плата по работник во РМ, објавена до денот на исплатата.

НАПОМЕНА: Надоместокот за регрес за годишен одмор кој е даночно признат расход, е престаен во НЕТО износ кој се зголемува за Данок на личен доход, пресметан на мах даночно признат расход..

1.5. Пресметка на надоместот за регрес за годишен одмор

1.5.1. Исплата на регрес за годишен одмор во висина на најнискиот пропишан износ

ПРИМЕР: Друштвото “НН” согласно лошата економско-финансиска состојба, во 2020 година, поради корона вирусот, по претходна консултација со избран претставник од вработените донело Одлука на **10 вработени** да им исплати регрес за годишен одмор во месец Ноември/2020 година, во висина **од 2.000,00 денари**. Овој износ заедно со Данокот на личен доход е помал од Даночно признатиот расход за цели на данокот на добивка по вработен кој за месец **Ноември/ 2020 година изнесува 16.365,00 денари**.

• Најнизок износ на Регрес за исплата за XI/2020	10.956,00
• Највисок износ на Регрес за исплата XI/2020	27.391,00
• Даночно признат расход XI/2020 (40.913 x 40%)	16.365,00
• Број на вработени	10

ПРЕСМЕТКА:

1. Нето за исплата (10 x 2.000)	20.000,00
2. Данок на Личен доход (20.000 x 11,1111%)	2.222,00
3. Бруто основа (20.000 + 2.222)	22.222,00

Книжење:

4223-Регрес за годишен одмор	22.222,00
2420- Обврски за регрес за годишен одмор	20.000,00
235- Обврски за данок на личен доход	2.222,00
- (обврска за регрес за годишен одмор);	
2420- Обврски за регрес за годишен одмор	20.000,00
235 -Обврски за данок на личен доход	2.222,00
1000-Трансакциска сметка	22.222,00
- (исплата на регрес за годишен одмор);	

Даночно признат расход: 16.365 +(16.365 x 11,1111%)

Корекција во ДБ: 22.222 -18.183 =4.039

1.5.2. Исплата на регрес за годишен одмор во висина на највисокиот даночно признат расход

ПРИМЕР: Друштвото “ММ” донело Одлука на **10 вработени** да им исплати Регрес за годишен одмор во месец Ноември/2020 година, во висина од **20.000,00 денари**, кој е **повисок од највисокиот даночно признат ресход (нето износ)** за даночни, цели кој за месец Ноември/2020 изнесува 16.365,00 денари.

• Најнизок износ на Регрес за исплата XI/2020	10.956,00
• Највисок износ на Регрес за исплата XI/2020	27.391,00
• Даночно признат расход за месец ЦИ/2020 (40.913 x 40%)	16.365,00
• Број на вработени	10

ПРЕСМЕТКА:

1. Нето износ (10 x 20.000)	200.000,00
2. Данок на доход (200.000 x 11,1111)	22.222,00
3. Бруто износ (200.000 + 22.222)	222.222,00
4. Признат ресход за Данок на добивка (10 x 16.365)	163.650,00
5. Износ кој се враќа во ДБ за 2020 (222.222 – 163.650)	58.572,00

ПРЕСМЕТКА:

Книжење:

4223- Регрес за годишен одмор	222.222,00
2420-Обврски за регрес за годишен одмор	200.000,00
235-Обврски за данок на доход	22.222,00
- (обврска за регрес за годишен одмор);	
2420 Обврски за регрес за годишен одмор	200.000,00
235 Обврски за данок на личен доход	22.222,00
1000 Трансакциска сметка	222.222,00
- (исплата на регрес за годишен одмор);	

НАПОМЕНА: Плаќањето на Регресот на годишен одмор и Данокот на личен доход се врши преку е-ПДД со тоа што во вид на доход се избира:

T1. – Доход од работа, а во Подвид доход се избира

S1.7 – Доход кој подлежи на одоночување со ПДД -Регрес

1.5 Одлука за исплата на Регрес за годишен одмор и Спогодба за исплата на помал износ на Регрес за годишен одмор

Врз основа на член 35 од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ“ бр.150/12; 189/13; 119/15; 150/16), Управниот одбор (управителот или друг орган кој е надлежен за донесување одлуки), на _____ 2020 година, донесе

О Д Л У К А

За исплата на регрес за годишен одмор за 2020 година

На вработените во друштвото им се исплаќа регрес за користење годишен одмор за 2020 година, во висина од _____ денари.

Регресот за годишен одмор ќе се исплати на _____ 2020 година.

Право на регрес за годишен одмор имаат работниците кои се стекнале со право на користење годишен одмор и кои ќе се стекнат со тоа право во текот на 2020 година.

Работниците кои во 2020 година ќе се стекнат со право на користење на пропорционален дел од годишниот одмор, имаат право на пропорционален дел од регресот за годишен одмор.

Средствата за исплата на регресот ќе се обезбедат од тековното работење (да се наведе изворот на средства) .

Одлуката да се достави до:

Финасиска служба;

Архива;

Управител

Спогодба за исплата на помал износ на регрес

Врз основа на член 35 од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството („Службен весник на РСМ“ 150/12; 189/13; 119/15; 150/16), меѓу работодавачот _____, застапуван од управителот _____ и репрезентативниот синдикат на вработените кај работодавачот, претставуван од _____ (или претставник на вработените), се склучува оваа

СПОГОДБА

за исплата на регрес за годишен одмор во помал износ

Член 1

Поради настанати потешкотии во работењето на друштвото, предизвикани од нереализирани договори поради состојбата предизвикана од пандемијата на COVID – 19, по извршените консултации со синдикатот на ниво на гранка, односно оддел, страните се договорија на вработените да им се исплати регрес за годишен одмор за 2020 година во помал износ од минимално пропишаниот со ОКДС, односно во висина од _____ денари.

Член 2

Работодавачот се обврзува да донесе одлука за исплата на регрес за годишен одмор, во рок од _____ дена по потпишувањето на оваа Спогодба.

Член 3

Оваа Спогодба стапува на сила со денот на потпишувањето.

Спогодбата да се достави до:

- Репрезентативниот синдикат;
- Управителот и
- Архивата

Репрезентативен синдикат Управител

2. НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК

2.1. Висината на новогодишниот надомест

Согласно член 35-в од ОКДПС, утврдено е правото на новогодишниот надоместок, **меѓутоа висината на новогодишниот надоместок, треба да се утврди со колективен договор на ниво на гранка (дејност).**

Но и покрај одредбата на колективниот договор за утврдување на висината според соодветна гранка, сепак сите грански колективни договори не содржат одредба за висината на овој надоместок, а некои пак ниту предвидуваат исплата на овој надоместок.

Дали во таков случај работодавачот може да исплати новогодишен надоместок и која висина може да ја исплати, особено ако нема соодветен колективен договор на ниво на работодавач.

Бидејќи новогодишниот надоместок е право на работникот утврдено со колективен договор, работодавачот **во договор со синдикатот може да исплати новогодишен надоместок во висина што ќе се определи во разумен износ**, во рамките на утврдените износи со постојните колективни договори на ниво на одделни дејности.

Значи не постои законска пречка за субјектите кои припаѓаат на дејностите, кои немаат донесено колективни договори на гранка, да утврдат и исплатат новогодишен, надоместок со Одлука на работодавач.

2.2. Одночување на новогодишниот надоместок

Согласно член 15 став 1 точка 2 од законот за данок на личен доход, Новогодишниот надоместок претставува доход од работа на кој се применува даночна пропишана **стапка од 10%**.

Новогодишниот надоместок **не е признат расход во Даночниот биланс, односно во целост се враќа во Даночен биланс (Нето износ и зголемен за данок на личен доход).**

2.3. Пресметка на Новогодишен надоместок

ПРИМЕР: Друштвото “ММ” донело Одлука на своите **10 (десет) вработени**, за нова година да им исплати новогодишен надоместок **во висина од 50%** од една просечна месечна нето плата по работник во РМ исплатена во последните три ме-сеци, во висина од 27.391,00 денари, **согласно Колективниот договор за земјоделство и прехранбена индустрија.**

1. Новогодишен надомест по вработен (27.391 x 50%)	13.696,00
2. Данок на личен доход (13.696 x 11,1111%)	1.522,00
3. Бруто приход (13.696 + 1.522)	15.218,00
4. Број на вработени	10
5. Нето износ за исплата (13.696 x 10)	136.696,00
6. Вкупно данок на доход (1.522 x 10)	15.220,00
7. Вкупен трошок (136.960 + 15.220)	152.180,00

Книжење:

4222/2- Новогодишен надоместок	152.180,00
2426- Обврски за новогодишен надоместок	126.960,00
235- Обврски за Данок на личен данок (обврска за новогодишен надоместок);	15.220,00
2426- Обврски за новогодишни подароци	136.960,00
235- Обврски за персонален данок	15.220,00
1000 -Трансакциска сметка (исплата на новогодишен надоместок);	152.180,00

2.3.1. Исплата на новогодишен надоместок

Исплатата на новогодишниот надомест се врши преку Управата за јавни приходи со користење на системот е-ПДД при што се генерира еден збирен налог ПП 53 како за обврската за нето износот на новогодишниот надомест, така и за обврската за данок на личен доход.

За да се изготви налогот ПП 53 потребно да се пополнат сите податоци за подносителот, за физичките лица вработени на кои треба да им се исплати новогодишен надомест (**ЕМБГ, Име и Презиме, Општина, Држава во која е резидент исплатувачот, Начин на исплата (Трансакциска сметка)**) и во полето Трансакциска сметка да се наведе бројот на сметката.

Во останатите полиња потребно е да се пополни следното:

Вид на доход:	T1. Доход од работа
Подвид на доход:	S1.8. Други примања на вработени лица кои подлежат на оданочување

2.4. Одлука за исплата на новогодишен надоместок

Согласно член 35-в од Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството, работодавачот на ден _____ 2020 година, ја донесе следната:

**О Д Л У К А
ЗА ИСПЛАТА НА НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК
НА ВРАБОТЕНИТЕ**

Член 1

Работодавачот ја донесе Одлуката за утврдување и исплатување на парични средства за пригодни награди за вработените – Новогодишен надоместок.

Член 2

Новогодишен надоместок, ќе се исплати на трансакциони сметки на _____ вработени, во износ од _____ по вработен.

На исплатениот износ ќе се плати данок на личен доход согласно Законот за данок на личен доход, во висина од _____ денари.

Член 4

Паричните средства за пригодни награди – Новогодишен надоместок, до пропишаниот износ, да се исплатат на сите вработени.

Член 5

Одлуката стапува на сила со денот на донесувањето.

Скопје

Управител:

**Преглед:
Регрес за годишен одмор и Новогодишен надоместок, според
Гранските колективни договори**

Р.бр	КД на гранка	Сл. Вес. на РМ	Право на надоместок за РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР	Право на НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК
1.	КД за Комуналните дејности на РМ	107/06	Во висина на основицата	Најмалку 60% од основицата
2.	КД за Угостителство на РМ	02/08	Во висина на основицата	Најмалку 60% од основицата.
3.	КД за Заштитни друштва	151/14	Во висина на основицата	Најмалку 50% од основицата
4	КД за Текстилната индустрија на РМ	220/15 50/17	Во висина од најмалку 40% од основицата	Со колективен договор на ниво на дејност или на ниво на работодавач.
5	КД за Земјоделство и Прехрамбената индустрија	3/16 175/15	Во висина која изнесува 45% од основицата за прехранбена индустрија, и 40% од основицата за гранката земјоделство.	Во висина од најмалку 50% од основицата
6.	КД за вработените од Тутунското стопанство	137/16	Во висина на основицата	Најмалку 65% од основицата
7.	КД за Кожарска и Чевларска индустрија	220/15	Во висина од најмалку 40% од основицата.	Со колективен договор на ниво на дејност или на ниво на работодавач.
8.	КД за дејноста Хемиска индустрија	10/13	Во висина на определена со КД на ниво на работодавач и која не може да биде помала од минималната плата утврдена со Законот за минимална плата, кој треба да се исплати до 30.06 наредната година.	Во висина на определена со КД на ниво на работодавач и која не може да биде помала од минималната плата утврдена со Законот за минимална плата, кој треба да се исплати до 30.06 наредната година.
9.	КД На друштвата од друго Монетарно посредување во работењето во хартии од вредност и стокови договори	97/11, 189/13	Најмалку во висина на 60% од основицата	Најмалку во висина на 60% од основицата
10.	КД за Енергетика	47/16	Во висина која изнесува 80% од основицата, а најмногу 100% од основицата.	Во висина која изнесува најмалку 50% од основицата.
11.	КД за Градежништвото, индустријата на градежни материјали и Проектирањето на РМ	28/03	Согласно КД за приватен сектор	Согласно КД за приватен сектор
12.	КД за Независни регулаторни тела	74/15	60-100% од Основицата	Најмалку 60% од Основицата

НАПОМЕНА: Основица за пресметка на Регресот за годишен одмор и Новогодишниот надоместок претставува просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија, исплатена во последните три месеци.

2.5. Оданочување на новогодишни пакетчиња

Давањето на новогодишни подароци на вработените (**новогодишни пакетчиња**), бидејќи е индивидуализирано примање и познати се вработените кои ги добиваат пакетчињата не е ослободено од оданочување од данок на личен доход, односно истото не е наведено во член 12 од Законот за данок на личен доход.

Ова примање има третман на друг доход, согласно член 71 од Законот за Данок на личен доход, при што на овој вид на доход применлива е пресметана даночна стапка од **11,1111%** од износот на фактурата на добавувачот на новогодишните пакетчиња, а плаќањето на данокот се врши преку системот е-ПДД, со тоа што во вид на доход се избира:

T11 Друг доход и подвид на доход
S11.2. Друг доход.

Од аспект на данокот на добивка, трошоците за новогодишни пакетчиња **не се признаваат како даночно признат расход** и истите имаат третман на репрезентативен издаток и се додаваат во Даночниот биланс на р.бр. 9 (АОП 10) – **Трошоци за репрезентација во висина од 90% од износот.**

Од аспект на Данок на додаден вредност, за набавените новогодишни пакетчиња, даночниот обврзник **нема право на одбивка на претходниот данок** согласно член 35 став 1 точка 3 од Законот за Данок на додадена вредност.

ПРИМЕР: Друштвото “ХХ” донело Одлука на своите **20 (дваесет) вработени**, на кои им следува правото на новогодишно пакетче, да им се додели по едно новогодишно пакетче. За таа цел направена е нарачка за 20 пакетчиња по единечна цена од 1.200 денари (**984,00 + 216 ДДВ**).

Пресметка на Данок на личен доход

1) Износ на новогодишно пакетче (по ф-ра со ДДВ)	1.200,00
2) Данок на друг доход (1.200 x 111.1111%)	133,00
3) Бруто доход по вработен (1.200 + 133)	1.333,00
4) Број на вработени/ за новогодишно пакетче	20
5) Вкупен данок на доход (133 x 20)	2.660,00
6) Вкупен трошок (1.333 x 20)	26.660,00
7) Даночно непризнат расход (26.660 x 90%)	23.994,00

Книжење:

4417- Новогодишни подароци за деца на вработени	26.660,00	
220- Обврски спрема добавувачи		23.994,00
235- Обврски за персонален данок		2.660,00
<i>(по Одлука за исплата на новогодишни пакетчиња);</i>		
235- Обврски за персонален данок	2.660,00	
1000 -Трансакциска сметка		2.660,00
<i>(исплата на новогодишен надоместок);</i>		

2.5.1. Предавање на новогодишни пакетчиња

Давањето на новогодишни пакетчиња е давање на добра за кои нема исплата во пари, за да се изготви налогот ПП-53 потребно е да се пополнат сите податоци за подносителот, за физичките лица вработените на кои им се дава новогдишно пакетчње (*ЕМБГ, Име и Презиме, Општина, Држава во која е резидент исплатувачот, Начин на исплата (Друг Начин)* и во полето Трансакциска сметка да се наведе бројот на сметката.

Во останатите полиња потребно е да се пополни следното:

Вид на доход:	T11. Друг Доход
Подвид на доход:	S11.2.Друг доход

**3. УТВРДУВАЊЕ И ПРЕСМЕТКА НА 13-ТА ПЛАТА
И БОНУСИ ОД ПЛАТА**

Согласно член 105 од Законот за работни односи, работникот има право на заработувачка плата, согласно со закон, колективен договор и договорот за вработување.

Плаќањето на работата по договорот за вработување мора да биде секогаш во парична форма. При исплатата, работодавачот мора да го почитува најнискиот износ определен со колективен договор, во согласност со закон, кој непосредно го обврзува работодавачот.

Платата е составена од основната плата, дел од платата за работната успешност и додатоците, ако со друг закон поинаку не е определено.

3.1. Пресметка на 13-та плата

Согласно член 105 став 4 од од Законот за работни односи, работодавачот може на работникот да му исплати **13-та плата, доколку работодавачот има можност да ја исплати.**

ПРИМЕР: Работодавачот донел Одлука поради добрите деловни резултати да исплати 13-та плата за 10 вработени.

1. БРУТО ПЛАТА (10 x 18.009)	180.090,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	33.857,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	13.507,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	2.161,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	900,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	50.425,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	129.665,00
8. Даночно намалување за 2020г.	0
9. Данок на доход од 10% (8 x 10%)	12.967,00
10. НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 8)	116.698,00

НАПОМЕНА: При пресметка на 13-та плата не се користи месечно Даночно намалување, бидејќи е искористено при пресметка на платите во текот на целата календарска година.

При пополнување на МПИН пријавата за 13-та плата во поле:

1.3 - Вид на обврска се внесува шифра
102 – Разлика на плата, придонеси и Данок на личен доход.

НАПОМЕНА. Во случај доколку нето износот на при-
мањата по основ на деловна успешност, се над износот на
кој се пресметуваат придонеси (16 просечни плати) согласно
член 9 став 1 точка 18, од Законот за данок на добивка
разликата на трошокот во нето износ, претставува даночно
непризнат расход.

Книжење:

420 – Вкалкулирани бруто плати	180.090,00
240 – Обврски за плата	180.090,00
- (вкалкулирана бруто плата);	
240 – Обврски за плата	180.090,00
2430 – Нето плати	116.698,00
2340 – Даноци од плата	12.967,00
2343 – Придонеси од плата	50.425,00
- (за пресметана плата, даноци и придонеси);	
2430 – Нето плати	116.698,00
2340 – Даноци од плата	12.967,00
2343 – Придонеси од плата	50.425,00
1000 – Трансакциска сметка	180.090,00
- б(исплатена плата, даноци и придонеси).	

3.2. Пресметка на Бонус од плата

Согласно член 21 од Општиот колективен договор за
приватен сектор, критериуми и мерила за утврдување на
работната успешност се:

- **домаќински однос,**
- **обем,**
- **квалитет,**
- **креативност и инвентивност,**
- **остварена продуктивност,**
- **економичност,**

- **заштеди во процесот на работење,**
- **ефикасност,**
- **користење на средствата за работа и работното време**
- **и други утврдени со колективен договор на ниво на гранка односно оддел, односно на ниво на работодавач.**

Работната успешност се мери, односно проценува за поединци или групи на работници, според однапред утврдени критериуми и мерила, со кои работникот се запознава пред да почне да работи.

Резултатите од работењето на работникот ги утврдува, односно оценува, работникот кој го води и организира процесот на работа.

Доколку работникот не ги достигнува работните резултати од причини што не зависат од работникот, (немање на струја и други енергенси, дефект на машините и немање на суровини или други објективни причини утврдени со колективен договор на ниво на работодавач), има право на основната плата.

ПРИМЕР: Друштвото донело Одлука на еден вработен поради добро остварени резултати, да му исплати **БОНУС од 30%** од редовната бруто плата.

1) Бруто плата	25.000,00
2) Бонус 30% (1 x 30%)	7.500,00
3) Вкупно бруто (1 + 2)	32.500,00
1.БРУТО ПЛАТА	32.500,00
2.Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	6.110,00
3.Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	2.437,00
4.Придонес за вработување (1 x 1,2%)	390,00
5.Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	162,00
6.Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	9.099,00
7.Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	23.401,00
8.Даночно намалување за 2020 година	8.228,00
9.Основица за данок на доход (7 – 8)	15.173,00
10. Данок на доход од 10% (10 x 10%)	1.517,00

11. НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 10) 21.884,00

НАПОМЕНА: За пресметка на БОНУС / НАГРАДА како зголемување на бруто платата, посебно не се искажува во МПИН пријавата, но се користи шифра 102- награда за деловна успешност за да се исплати на вработените.

Книжење:

420 – Вкалкулирани бруто плати	32.500,00	
240 – Обврски за плата		32.500,00
- (вкалкулирана бруто плата);		
240 – Обврски за плата	32.500,00	
2430 – Нето плати		21.884,00
2340 – Даноци од плата		1.517,00
2343 – Придонеси од плата		9.099,00
- (пресметана плата, даноци и придонеси);		
2430 – Нето плати	21.884,00	
2340 – Даноци од плата	1.517,00	
2343 – Придонеси од плата	9.099,00	
1000 – Трансакциска сметка		32.500,00
- (исплатена плата, даноци и придонеси).		

ПРАВО И ЛЕГИСЛАТИВА

д-р м.л. правник Христина Игнатиоска

ОСНОВАЊЕ НА ПОЕДНОСТАВНО ДРУШТВО СО ОГРАНИЧЕНА ОДГОВОРНОСТ СО ОСНОВЕН ВЛОГ ОД 1 ЕУР

ВОВЕД

Владата на РС Македонија до Собранието на РС Македонија, на ден 27 септември 2020 година, поднесе Предлог-закон за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва.

Целта на Предлог законот е да се овозможи основање друштво со ограничена одговорност со симболичен минимален износ на почетен основачки капитал од 1 евро, од страна на лица- граѓани кои имаат идеја за водење бизнис, но немаат доволно средства во износ од најмалку 5.000 евра основачки капитал, за да отпочнат сопствен бизнис.

Со примената на одредбите од Предлог законот се очекува и намалување на сивата, нелегална економија во државата.

Со Предлог на законот се воведува нов тип друштво со ограничена одговорност, кој го носи насловот “Поедноставено друштво со ограничена одговорност-ПДОО“. Друштвото може да има најмногу до тројца основачи - физички лица, од кои еден е управител, односно член на органот на управување. Со оглед на тоа што станува збор за друштво со основна главнина од 1 евро, се предлага воведување посебен режим за финансиско работење, во однос на располагање со добивката, како и обезбедување и располагање со задолжителната резерва на друштвото.

Со Предлог на законот се врши усогласување со Законот за прекршоци, објавен во Службен весник на Македонија 96 од 17.05.2019 година.

Во Предлог- законот е предвидено и бришење на членот 552-б од Законот за трговските друштва **со што** ќе се укине двојното санкционирање на трговските субјекти за недоставување годишна сметка и финансиски извештаи за последната деловна година до последниот работен ден од тековната година, со тоа што на сила ќе останат прекршочните одредби од законот, кои за овој прекршок предвидуваат прекршочна санкција во форма на глоба за трговскиот субјект и одговорното лице, како и привремена мерка забрана за вршење дејност и должност за трговскиот субјект и одговорното лице.

1. ПОЕДНОСТАВНО ДРУШТВО СО ОГРАНИЧЕНА ОДГОВОРНОСТ

Со Програмата за работа на Владата на РС Македонија, предвидена е поддршка на домашни претпријатија, каде е утврдена “можност за основање посебен вид трговско друштво со минимален износ на основна главнина од 1 евро. Овие трговски друштва ќе имаат определена, видно обележана ознака, за секој што ќе соработува со ваков тип деловен субјект да знае дека неговиот основачки капитал е 1 евро. Врз основа на Програмата, дополнително е направена и компаративна анализа со законодавството во Република Хрватска во делот право на трговски друштва, при што е утврдено дека постои можност за инкорпорирање на оваа владина мерка, во рамки на Законот за трговските друштва, во делот на одредбите кои го регулираат Друштвото со ограничена одговорност.

Фирмата на поедноставеното друштво со ограничена одговорност мора да ги содржи и зборовите **„поедноставено друштво со ограничена одговорност“ или ознаката “ПДОО“.**

Друштвото може да има најмногу до **тројца основачи - физички лица**, од кои еден е управител, односно член на органот на управување.

Најмалиот износ на основната главнина на поедноставеното друштво со ограничена одговорност е 1 евро, во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на уплатата, освен ако основачите не се договориле тоа да биде денот на потпишување на основачкиот акт на друштвото.

Најмалиот номинален износ на деловниот удел е 10 центи во денарска противвредност според средниот на Народната банка на РС Македонија на денот на уплатата, освен ако основачите не се договориле тоа да биде денот на потпишување на основачкиот акт на друштвото. Основната главнина и деловниот удел во друштвото мора да бидат изразени со цел број во евра.

Влоговите за преземените деловни удели се уплаќаат само во пари. Пријавата за упис на друштвото во трговскиот регистар се поднесува откако влоговите за преземените деловни удели во друштво во целост се уплатени.

Друштвото мора да има задолжителна резерва, во која мора да се внесе $\frac{1}{4}$ (една четвртина) од добивката на друштвото искажана во годишните финансиски извештаи, намалена за износот на загубата од преходната година.

Задолжителната резерва може да се употреби за:

- зголемување на основната главнина со распределба на резервата во основната главнина на друштвото,
- за покривање на загубата искажана за годината за која се поднесуваат годишните финансиски извештаи, ако не е покриена од добивката оставрена во претходната година и
- за покривање на загубата искажана за претходната година, ако не е покриена од добивката искажана во годишните финансиски извештаи за годината за која се поднесуваат.

Доколку друштвото ја зголеми основната главнина, така што достигнува или станува поголема од најнискиот износ на основната главнина предвиден во членот 172 став 2 од ЗТД, над друштвото повеќе не се применуваат одредбите од ставовите 1, 2, 3 и 4 од новиот член за ПДОО, со тоа што друштвото може да

ја задржи фирмата во форма на поедноставно друштво со ограничена одговорност. На основната главнина на друштвото и на уделите се применуваат одредбите од членот 174 став 4 од Законот за трговски друштва.

Во поедноставеното друштво со ограничена одговорност, секој износ од 10 центи како номинален износ на деловниот удел, дава право на еден глас, се додека основната главнина на друштвото не се зголеми најмалку на износот од ставот 5 на членот 172-а од ЗТД. Управителот е должен во книгата на деловните удели при уписот на секоја промена на големината на уделот, да го внесе и бројот на гласови кои произлегуваат од тој удел во собирот на содружници, со што на барањето на содружникот во друштвото, за тоа ќе му издаде потврда.

2. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ И БРИШЕЊЕ НА ЧЛЕНОТ 552-Б

Со Предлог на законот се врши усогласување со Законот за прекршоци, објавен во Службен весник на РС Македонија 96 од 17.05.2019 година.

2.1. Намалување на глобите

Со Предлог на законот се овозможува намалување на износот на глобите за трговците, доколку согласно Законот за трговските друштва се класифицирани како микро и мали трговци, додека за останатите трговци, класифицирани како средни и големи, износот на глобата се предлага да биде зголемен.

Значително се намалува износот на глобата за членови на орган на управување во акционерските друштва, доколку во конкретно определени случаи постапуваат спротивно на одредбите од Законот за трговските друштва, поради што се воведува мерка забрана за вршење должност во траење од една година, заедно со изречената глоба, доколку прекршокот биде повторно сторен од страна на членовите на органот на управување.

Надлежен орган за поведување прекршочна постапка е Комисијата за хартии од вредност.

**2.2. Неактивен субјет заради неподнесена
годишна сметка - укинат**

Со бришење на членот 552-б од Законот за трговските друштва ќе се укине двојното санкционирање на трговските субјекти за недоставување годишна сметка и финансиски извештаи за последната деловна година до последниот работен ден од тековната година, со тоа што на сила ќе останат прекршочните одредби од законот, кои за овој прекршок предвидуваат прекршочна санкција во форма на глоба за трговскиот субјект и одговорното лице, како и привремена мерка забрана за вршење дејност и должност за трговскиот субјект и одговорното лице.

2.3. Намалена глоба за ТП

Со членот 9 од Предлог на Законот се менува членот 598 со што **се намалува глобата за трговец- поединец**, така што распонот од 500 до 1.000 евра, се заменува со **фиксен износ од 250 евра**, доколку надлежен орган констатира дека е сторен прекршок согласно членот 598 од ЗТД.

Со членот 10 од Предлог на законот се менува членот 598-а, со што се врши **намалување на времетраењето на мерката забрана за вршење дејност за трговецот поединец**, кое наместо досегашниот распон од една до три години, се заменува во **времетраење до една година**. Воедно се воведува новина, **мерката забрана за вршење дејност да може да се изрече, само доколку повторно е сторен прекршок од страна на истиот трговец-поединец, заедно со изречената глоба од 250 евра, доколку е констатиран прекршок од членот 598.**

**2.4. Забрана за вршење на дејност, до една наместо
три години**

Со членот 11 од Предлог на законот, се менува членот 599, со што се врши **групирање на распонот на износот на глобата на трговското друштво**, како правно лице, **врз основа на неговата класификација како микро, мал, среден**

и голем трговец. Со овој начинна групирање на распоните на глоба, за секој тип трговец, се остварува намалување на износот на распонот на глобата за микро и мали трговци, додека за средните и големи трговци, распонот на износот на глобата се зголемува. Воедно, глобата во износ од 30% од одмерената **глоба на одговорното лице** во трговското друштво, се заменува со **глоба во фиксен износ од 500 евра**, која се применува за сите групи трговци.

2.6. Забрана за вршење дејност на ТД од три месеци до 2 години, наместо 1 до 2 години

Со членот 12 од Предлог на законот, се менува членот 599-а, така што се врши **намалување на времетраењето на мерката забрана за вршење дејност за трговското друштво**, кое наместо досегашниот распон од една до три години, сега се заменува со **распонот од три месеци до две години.**

2.7. Глоба според класификација и за јавно друштво и ДОО

Со членот 13 од Предлог на законот се менува членот 600, со што се врши групирање на **распонот на износот на глобата на јавното друштво**, како правно лице, врз основа на неговата класификација како микро, мал, среден и голем трговец. Со овој начин на групирање на распоните на глоба, за секој тип трговец, се оставрува намалување на износот на распонот на глобата за микро и мали трговци, додека за средните и големи трговци распонот на износот на глобата се зголемува.

Воедно, глобата во износ од 30% од одмерената глоба на одговорното лице во трговското друштво, се заменува со глоба во **фиксен износ од 500 евра**, која се применува за сите групи трговци.

Со членот 14 од Предлог на законот се менува членот 601, со што се врши групирање на **распонот на износот на глобата на друштвото со ограничена одговорност**, како правно лице, врз основа на неговата класификација како микро,

“Деловни Информации” 11/2020

мал, среден и голем трговец. Со овој начин на групирање на распоните на глоба, за секој тип трговец, се оставрува намалување на износот на распонот на глобата за микро и мали трговци, додека за средните и големи трговци распонот на износот на глобата се зголемува. Воедно, глобата во износ од 30% од одмерената **глоба на одговорното лице** во друштвото со ограничена одговорност, се заменува со глоба во **фиксен износ од 500 евра**, која се применува за сите групи трговци.

Со членот 15 се менува членот 601-а, со што се врши намалување на времетраењето на мерката забрана за вршење дејност за друштвото со ограничена одговорност, кое наместо досегашниот распон од една до три години, се заменува со распонот од **три месеци до две години**.

2.8. Глоби за ПДОО

Со членот 16 од Предлог на законот се додаваат два нови члена 601-б и 601-в со кои се предвидуваат прекршочните санкции за поедноставено друштво со ограничена одговорност, во форма на глоба и времени мерки забрана за вршење дејност и должност.

2.9. Класификација на глобите спрема АД според големината

Со членот 17 од Предлог на законот се менува членот 602, така да се врши групирање на распонот на **износот на глобата на акционерското друштво**, како правно лице, врз основа на неговата класификација како микро, мал, среден и голем трговец. Со овој начин на групирање на распоните на глоба, за секој тип трговец, се оставрува намалување на износот на распонот на глобата за микро и мали трговци, додека за средните и големи трговци распонот на износот на глобата се зголемува. Воедно, глобата во износ од 30% од одмерената глоба на одговорното лице во акционерското друштво, се заменува со глоба во **фиксен износ од 500 евра**, која се применува за сите групи трговци.

2.10. Намалување на времетраењето на забрана за дејност кај АД

Со членот 18 од Предлог на законот се менува членот 602-а, така да се врши *намалување на времетраењето на мерката забрана за вршење дејност за акционерското друштво, кое наместо досегашниот распон од една до три години, се заменува со распонот од три месеци до две години.* Воедно, се врши *намалување на времетраењето на мерката забрана за вршење должност за одговорното лице во акционерското друштво, кое наместо досегашниот распон од шест месеци до една година, се заменува со максимално времетраење до една година.*

2.11. Намалување на глоби за одговорни лица во АД, извршни и неизвршни и на заинтересирани страни со АД

Со членот 19 од Предлог на законот се менува членот 602-б, така да се врши *намалување на износот на глобата на член на органот на управување во акционерско друштво, со тоа што износот на глобата во распон од 1.500 до 2.000 евра, се заменува со **фиксен износ од 500 евра.*** Воедно, се додава нова одредба според која ***во случај повторно сторување на прекршоците од овој член, на членовите на органот на управување, покрај покрај глобата од 500 евра, ќе им биде изречена и прекршочна санкција забрана на вршење должност во траење до една година, сметајќи од денот на правосилноста на одлуката.***

Со членот 20 од Предлог на законот се менува 602-в, така да се врши *намалување на износот на глобата на неизвршни членови на одборот на директори, односно на членовите на надзорниот одбор во акционерско друштво, со тоа што износот на глобата во распон од 1.500 до 2.000 евра, се заменува со фиксен износ од 500 евра.* Воедно, се додава нова одредба според која *во случај повторно сторување на прекршоците од овој член, на членовите на неизвршните членови на одборот на директори, односно на членовите на надзорниот одбор во акционерско друштво, покрај глобата од 500 евра, ќе им биде изречена и*

прекршочна санкција забрана на вршење должност во траење до една година, сметајќи од денот на правосилноста на одлуката.

Со членот 21 од Предлог на законот се менува членот 602-г, така да се врши намалување на износот на глобата на извршни членови на одборот на директори, односно на членовите на управниот одбор во акционерско друштво, со тоа што износот на глобата во распон од 1.500 до 2.000 евра, се заменува со фиксен износ од 500 евра. Воедно, се додава нова одредба според која во случај повторно сторување на прекршочите од овој член, на членовите на извршните членови на одборот на директори, односно на членовите на управниот одбор во акционерско друштво, покрај глобата од 500 евра, ќе им биде изречена и прекршочна санкција забрана на вршење должност во траење до една година, сметајќи од денот на правосилноста на одлуката.

Со членот 22 од Предлог на законот, во целост се менува членот 602-д, кој во моментот предвидува глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност да им се изрече за прекршок на лицата од членот 457 од овој закон, ако не постапат согласно членот 459 од овој закон. Со измената се предлага, глоба во износ од 500 евра да им се изрече за прекршок на управител, член на орган на управување, надзорен одбор, раководно лице и акционер, кои имаат статус “заинтересирана страна“ според членот 457 од овој закон, ако не постапат согласно членот 459 од овој закон. Во случај повторно сторување на дејствието од овој член, од “заинтересирана страна“, покрај глобата од 500 евра, ќе им биде изречена и прекршочна санкција забрана на вршење должност во траење до една година, сметајќи од денот на правосилноста на одлуката. Воедно, се предвидува соодветен распон на глоба за акционерското друштво, во зависност од неговата класификација, доколку не постапи во согласност со членот 459 од овој закон, заедно со глоба во износ од 500 евра за одговорното лице во акционерското друштво. Во прилог на паричната казна, се предвидува и мерка забрана за вршење дејност во траење од три месеци до две години за акционерското друштво, заедно со забрана за вршење должност во траење до една година, за одговорното лице во акционерското друштво.

2.12. Зголемена глоба за Централниот депозит

Со членот 23 од Предлог на законот, се менува членот 603, во кој се зголемува износот на глобата за Централниот депозитар, кој согласно евиденцијата на Централниот регистар, има статус “голем трговец” – Акционерско друштво. Со измената се предлага, изрекување глоба за Централниот депозитар во распон од 5.000 до 10.000 евра, доколку на акционерот не му овозможи увид во акционерската книга, односно не му издаде фотокопија од податоците запишани во акционерската книга на друштвото. Воедно, се предлага и глоба во износ од 500 евра за одговорното лице во Централниот депозитар.

2.13. Класификација на глобите спрема големината и за командитните друштва

Со членот 24 од Предлог на законот, се менува членот 604, со што се врши групирање на распонот на износот на глобата на командитното друштво, како правно лице, врз основа на неговата класификација како микро, мал, среден и голем трговец. Со овој начин на групирање на распоните на глоба, поединечно за секој тип трговец, се оставрува намалување на износот на распонот на глобата за микро и мали трговци, додека за средните и големи трговци распонот на износот на глобата се зголемува.

2.14. Фиксен износ на глоба за одговорно лице во командитно друштво

Воедно, глобата во износ од 30% од одмерената глоба на одговорното лице во командитното друштво, се заменува со глоба во фиксен износ од 500 евра, која се применува за сите групи трговци.

Со членот 25 се менува членот 604-а, според кој се врши намалување на времетраењето на мерката забрана за вршење дејност за командитното друштво, кое наместо досегашниот распон од една до три години, се заменува со распонот од три месеци до две години.

***2.15. Класификација на глоба спрема големината на
друштвото и за странско друштво***

Со членот 26 се менува членот 605 според кој се врши групирање на распонот на износот на глобата на странско трговско друштво, како правно лице, врз основа на неговата класификација како микро, мал, среден и голем трговец, во земјата во која што е регистриран. Воедно, глобата во износ од 30% од одмерената глоба на одговорното лице во странското трговско друштво, се заменува со глоба во фиксен износ од 500 евра, која се применува за сите групи трговци.

***2.16. Класификација на глоби за
котирани друштва и слични***

Со членот 27 се менува членот 605-а, со што се предлага групирање на распонот на износот на глобата на друштво чии акции котираат на берза и на друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување, врз основа на неговата класификација како мал, среден и голем трговец. Воедно, глобата во износ од 30% од одмерената глоба на одговорното лице во овие друштва се заменува со глоба во фиксен износ од 500 евра, која се применува за сите групи трговци.

***2.17. Фиксна глоба за одговорно лице во АД,
наместо процен од глоба од друштвото***

Со членот 28 се менува членот 605-б од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва (Службен весник на РМ бр.48/10 и 24/11), со што се предлага групирање на распонот на износот на глобата на акционерско друштво, врз основа на неговата класификација како среден и голем трговец. Воедно, глобата во износ од 30% од одмерената глоба на одговорното лице во акционерското друштво, се заменува со глоба во фиксен износ од 500 евра, која се применува за сите групи трговци.

2.18. Промени во глобата на член на УО кој гласал за одобрување на здела со заинтересирана страна и забрана за дејност на лицето до 1 година

Со членот 29 се менува членот 605-б од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва („Службен весник на РМ” 166/12), со што се предлага намалување на износот на глобата на членови на органите на управување во друштво кои гласале за одобрување зделка со заинтересирана страна, спротивно на одредбите од овој закон, со тоа што износот на глобата во распон од 2.500 до 5.000 евра, се заменува со фиксен износ од 500 евра. Воедно, се додава нова одредба според која во случај повторно сторување на прекршоците, од страна на членовите на органот на управување во друштвото, покрај глобата од 500 евра, ќе им биде изречена и прекршочна санкција забрана на вршење должност во траење до една година, сметајќи од денот на правосилноста на одлуката.

2.19. Групирање на глоба според класификација на субјектите за видовите друштва и фиксна износ наместо процентуални глоби

Со членот 30 се менува членот 605-в, со што се врши групирање на распонот на износот на глобата на акционерско друштво, како правно лице, врз основа на неговата класификација како микро, мал, среден и голем трговец. Со овој начин на групирање на распоните на глоба, за секој тип трговец, се остварува намалување на износот на распонот на глобата за микро и мали трговци, додека за средните и големи трговци распонот на износот на глобата се зголемува. Воедно, се додава одредба според која за одговорното лице во акционерското друштво, се воведува глоба во фиксен износ од 500 евра, која се применува за сите групи трговци.

Со членот 31 се менува членот 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва („Службен весник на РМ” 42/10), така што се предлага групирање на распонот на износот на глобата на друштво чии акции котираат на берза и на друштва кои согласно Законот за хартии од вредност се со посебни обврски за известување, врз основа на неговата класификација како мал, среден и голем трговец,

“Деловни Информации” 11/2020

доколку на својата официјална интернет страница не ги објави податоците определени во членот 4 со кој се додава нов член 388-б, членот 6 со кој се додава нов член 391-б став 6, членот 8 со кој се додава нов член 392-а став 7 и членот 10 со кој се додава нов член 401-а став 3 од ЗТД. Воедно, се додава одредба според која за одговорното лице во друштвото, се воведува глоба во фиксен износ од 500 евра, која се применува за сите групи трговци.

Со членот 32 се менува членот 14 од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва („Службен весник на РМ” 42/10), така што се предлага групирање на распонот на износот на глобата на друштво чии акции котираат на берза и на друштва кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување, врз основа на неговата класификација како среден и голем трговец, доколку постапи спротивно на одредбите од членовите 388-а, 392-б (3) и 392-в (2) од ЗТД. Воедно, се додава одредба според која за одговорното лице во друштвото, се воведува глоба во фиксен износ од 500 евра, која се применува за сите групи трговци.

Со членот 33 се менува членот 27 од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва (Службен весник на РМ бр.42/10), така што се предлага групирање на распонот на износот на глобата на акционерското друштво, врз основа на неговата класификација како микро, мал, среден и голем трговец, доколку доколку не организира служба за внатрешна ревизија, како независна организациска единица во друштвото, според членовите 415-а, 415-б, 415-в и 415-г.

Понатаму, се врши намалување на износот на глобата во распон од 2.500 до 5.000 евра, сега на износ од 500 евра, за прекршок на секој член на органот на надзор, доколку не донесе одлука со која е организирана служба за внатрешна ревизија, како независна организациска единица во друштвото.

Е-трговија

М-р Магдица Костадинова

ПРОДАЖБА НА СТОКИ ПО ПАТ НА ЕЛЕКТРОНСКА ТРГОВИЈА

Со развојот на телекомуникациите и воспоставувањето на интернетот, процут доживува и меѓусебната размена – е-трговијата, која го скратува патот до купувачот и ја олеснува и подобрува на општо задоволство и на потрошувачите и на трговците, размената на стоки и услуги.

ВОВЕД

Е-трговијата во услови на економската криза предизвикана од COVID-19, е дејност која постигна невиден напредок.

Поради избегнување на физички контакт, потрошувачите се почесто го практикуваат моделот на купување on-line, без оглед на тоа дали станува збор за производи што ни се потребни повремено или за секојдневните потреби и набавки.

Продажбата на стоки преку интернет, е сепозначаен облик на продажба на далечина. Во интернет окружувањето, таа станува се поинтересна за претприемачите, било да станува збор за трговци или производители.

Предност на интернет трговијата се гледа преку тоа што понудата на стоката, нејзиното нарачување и плаќање е во потполност автоматизирано и за граѓаните претставува “купување од куќна фотеља”.

Меѓутоа, интернет продажбата не е само продажба на стоката на мало. Таа е присутна и кај продажба на стоката на големо на други претприемачи во земјата и во странство.

Продажбата на стока преку интернет е облик на продажба каде стоката и услугите се нудат на потенцијалните купувачи преку средствата за далечинска комуникација, а стоката се доставува до купувачот, директно од страна на производителот или со посредници (пошта или на друг соодветен начин).

Во пракса ретко се јавува стоката да се превзема од страна на купувачот од складиште на производителот или од продавница. Интернет трговијата претставува облик на електронско тргување, кое се остварува на тој начин што различни асортимани на производи и услуги се нудат и се нарачуваат по пат на интернет.

1. ЕЛЕКТРОНСКА ТРГОВИЈА

Електронска трговија е израз кој во себе содржи два поима:

Првиот термин **„електронска“** се однесува на средството (медиумот) преку кој се извршува дејствието. Под овој термин може да се подразбира секој начин (форма) на комуникација кој исклучува физички контакт меѓу учесниците во прометот, а вклучува некаков вид електронско средство. Според ваквиот концепт во е-трговија би влегло тргувањето преку кое било од следните средства (медиуми): телефон, факс, телекс, интернет, интранет... Второто и потесно дефинирање на овој термин подразбира користење на интернетот како медиум, односно вклучува само трансакции кои се спроведуваат онлајн. Затоа се нарекува и интернет трговија.

Вториот термин **„трговија“** се однесува на дејствието (трансакцијата) кое се спроведува преку одредено електронско средство. Индиректната електронска трговија подразбира електронско нарачување (купување) на стоки кои имаат материјална форма, мора да бидат физички доставени и кои зависат од бројни надворешни фактори, како што се транспортниот систем и поштенски услуги. Директна електронска трговија подразбира електронско нарачување, плаќање и доставување на нематеријални (недопирливи, дигитални) стоки и услуги, како што се на пример компјутерските програми или забавните содржини (музика, филм, книга).

Електронската трговија, наречена и “е - трговија” претставува посебен начин на вршење на трговијата на големо и мало по пат на договор. Електронската трговија се организира од страна на трговецот за продажба по пат на некое комуникациско средство.

Електронската трговија е процес на купување, продавање, пренос или размена на производи, услуги или информации преку компјутерски мрежи, вклучувајќи го и интернетот.

Во Македонија, електронската трговија е регулирана со Законот за електронска трговија („Службен весник на РСМ” 133/07...31/20), со кој се уредени услугите на информатичко општество поврзани со електронската трговија, одговорностите на давателите на услуги на информатичко општество, комерцијалната комуникација и правилата во врска со склучувањето на договорите во електронски облик.

Како **услуги на информатичкото општество** се дефинирани услугите што се обезбедуваат за надомест на далечина, преку електронски средства и на лично барање на примателот на услугата. Услугите на информатичкото општество содржат особено продажба на производи и услуги, услуги за пристап до информации или огласи преку интернет и пристап до услугите на јавна комуникациска мрежа, пренос на податоци или чување на податоците на примателот во јавната комуникациска мрежа.

Како **даватели на услуги** можат да биден домашно и странско физичко или правно лице, кое дава услуги на информатичко општество.

Законот прави разлика во дефинирањето на примател на услугите и потрошувач, со што **примател на услугите** е секое физичко или правно лице кое од професионални или од други причини користи услуги на информатичкото општество, со цел да побара информација или истата да ја направи достапна, додека **потрошувач** е секое физичко лице кое користи услуги на информатичко општество за цели надвор од неговата трговска дејност или професија.

Придобивките од електронската трговија се намалување на трошоците, демократизација-либерализација на трговијата, пристап до добра и услуги од секоја локација, интеракција и достапност на деловни и кориснички информации, ефикасна и економична комуникација без граници, подобра даночна ефикасност. Со други зборови, потенцијалната придобивка е слободна и ефикасна размена на добра и услуги, со тотален квалитет на процесот.

***1.1. Класификација на
електронската трговија***

Во однос на природата на трансакциите или интеракциите постои класификација на електронската трговија:

1. бизнис-бизнис - Модел на електронска трговија каде сите учесници се од бизнис секторот или други организации.

2. бизнис-корисник - Модел на електронска трговија, каде бизнисите продаваат на индивидуални купувачи.

3. бизнис-бизнис-корисник - Модел на електронска трговија каде бизнисот снабдува со некој производ или услуга свој клиент-бизнис, кој пак држи свои сопствени клиенти.

4. корисник-бизнис - Модел на електронска трговија каде индивидуалци го користат Интернетот со цел да продадат одредени производи или услуги на организации или бизниси.

5. корисник-корисник - Модел на електронска трговија каде купувачите директно им продаваат на други купувачи.

6. мобилна трговија - Активности и трансакции на електронска трговија спроведени во безжично опкружување.

7. размена-размена - Формален систем кој поврзува две или повеќе размени.

8. бизнис-вработени - Модел на електронска трговија каде организацијата испорачува производи, услуги, или информации до нејзините индивидуални вработени.

9. бизнис-влада - Модел на електронска трговија каде имаме јавни набавки на владата, плаќање царини и даноци од страна на компаниите по електронски пат.

10. влада-корисник - Модел на електронска трговија каде имаме јавни услуги насочени кон индивидуалните корисници по електронски пат.

1.2. Електронски трговец

Како електронски трговец, т.н. е-трговец може да биде секое физичко и правно лице. Правното лице треба да се регистрира како трговско друштво во Централен регистар. Оние друштва кои се веќе регистрирани во Централниот регистар, но сакаат да го прошират начинот на продажба на стоки и услуги, немаат потреба од повторна регистрација или дополнување на регистрацијата.

За разлика од другиот начин на вршење на трговија, кај електронската трговија, трговецот не мора да има физички простории. Исто така, интернет трговецот воопшто не треба да има сопствена офлајн продавница, туку може да работи исклучиво преку интернет продажба.

Кај електронската трговија, предност е што целата трговија да ја врши едно вработено лице, без разлика што работното време не е одредено, бидејќи поголемиот дел од процесите се вршат автоматски.

Електронските трговци не треба да поседуваат фискална апаратура, доколку плаќањата се вршат преку интернет.

Електронскиот трговец е потребно да користи веб-базирана софтверска апликација, преку која ќе биде овозможено:

- ✓ регистрирање на корисник;
- ✓ пребарување и нарачка на производот
- ✓ поврзување со порталот за плаќање.

Оваа веб - базирана софтверска апликација, електронскиот трговец може да ја нарача од специјализирани софтвер компании кои изработуваат и продаваат специјализирани софтвери за електронска трговија. Пред пуштање во официјална употреба потребно е да се направи тестирање на софтверот, бидејќи тоа е и еден од условите на банките и платежните процесори.

.3. Функционирање на електронската трговија

Електронската трговија функционира врз основа на користење на интернетот како средство, преку кое продавачот и купувачот комуницираат и можат да склучат договор за продажба, односно преку кое се врши нарачка и плаќање на производите и услугите. Нарачката се врши преку користење на веб - базирани софтверски апликации, познати како потрошувачки кошнички (shopping cart), додека за потребите на плаќањето се користат посебен веб портал за плаќање.

Кредитните и дебитните картички се главното средство за плаќање во електронска форма. Самата трансакција се реализира преку посебни портали за плаќање кои се наречени платежни процесори.

Купувачот се идентификува најчесто со користење на корисничко име и лозинка, како и преку дигитални сертификати кои се поретко се користат. Заради безбедност на трансакцијата потребно е веб локацијата на продавачот да користи систем за криптирање на трансакциите, а во последно време се користи и безбедносен код на кредитните картички.

Во Електронската трговија се вклучени повеќе страни:

✓ продавач (интернет трговец),

✓ купувач (потрошувач, клиент),

✓ банки (банка издавач на картичката на купувачот и банка опслужувач на сметката на трговецот), и

✓ платежен процесор како институција која го опслужува порталот за плаќање.

Регистрираниот потрошувач пребарува по интернет продавницата, ги избира производите или услугите, начинот на испорака и плаќање и по кликување на соодветно копче ја потврдува нарачката. Во истиот момент, системот на интернет трговецот испраќа информации за самата нарачка до платежниот процесор. Платежниот процесор комуницира со банките и тоа со банката која ја издала кредитната картичка преку која се врши плаќањето и со банката во која интернет трговецот има сметка. Банката која ја издала кредитната картичка го дозволува или одбива плаќањето на нарачката, во зависност од тоа дали клиентот има парични средства на картичката.

Откако ќе се дозволи плаќањето, преку платежниот процесор се префрлаат парите од сметката на купувачот на сметката на продавачот, по што продавачот ги испорачува стоките или услугите.

1.4. Услови за отварање и опслужување на банкарска трансакциона сметка на електронскиот трговец

За да може да електронскиот трговец да се занимава со електронска трговија е потребно да има отворено банкарска трансакциона сметка преку која ќе се врши плаќањето со потрошувачите. Банките за да му дозволат на е-трговецот да отвори трансакциона сметка имаат определено услови кои мора да ги исполнува електронскиот трговец, меѓу кои е поднесување на бизнис план. Банката прави проверка и процена на потенцијалниот интернет трговец со цел навремено да превенира лажни и несериозни клиенти да отворат веб продавница.

Доколку електронскиот трговец има веќе постоечка трансакциона сметка во банката каде поднесува барање за електронска трговија, банката може да му дозволи да ја користи веќе постоечката трансакциска сметка и за приливи остварени преку интернет плаќања. Банката и електронскиот трговец склучуваат договор, во кој се регулирани сите права и обврски на страните.

2. КАКО ФУНКЦИОНИРА Е-ТРГОВИЈАТА

Суштината на е-трговијата се базира на користење на интернетот како средство преку кое продавачот и купувачот комуницираат и го склучуваат договорот за купопродажба, односно се врши нарачката и плаќањето на производите и услугите. За да се направи нарачката се користат веб-базирани софтверски апликации, познати и како **потрошувачки кошнички** (shopping cart), додека пак за потребите на плаќањето се користи посебен веб портал за плаќање.

Главно средство за плаќање се **кредитните и дебитните картички** и електронските пари како електронски сурогат на банкнотите кои се користат за плаќања во електронска форма. Самата трансакција се реализира преку посебни портали за плаќање т.н. **платежни процесори** (payment processors).

Заради идентификација на купувачот најчесто се користат корисничко име и лозинка, додека пак многу ретко се користат дигиталните сертификати. Заради безбедност на

транзакцијата потребно е веб локацијата на продавачот да користи систем за криптирање на транзакциите (SSL - Secure Socket Layer), а во последно време се користи и безбедносен код (secure code) на кредитните картички.

Во е-трговијата се вклучени повеќе страни:

- продавач (интернет трговец),
- купувач (потрошувач, клиент),
- банки (банка издавач на картичката на купувачот и банка опслужувач на сметката на трговецот), и
- платежен процесор како институција која го опслужува порталот за плаќање.

2.1. Како се врши купопродажба преку интернет

Регистрираниот потрошувач пребарува по интернет продавницата, ги избира производите или услугите, начинот на испорака и плаќање и по кликување на соодветно копче ја потврдува нарачката. Во истиот момент, системот на интернет трговецот испраќа информации за самата нарачка до платежниот процесор. Платежниот процесор комуницира со банките и тоа: а) со банката која ја издала кредитната картичка преку која се врши плаќањето и б) со банката во која интернет трговецот има сметка.

Банката која ја издала кредитната картичка го дозволува или одбива плаќањето на нарачката, во зависност од тоа дали клиентот има парични средства на картичката.

Откако ќе се дозволи плаќањето, преку платежниот процесор се префрлаат парите од сметката на купувачот на сметката на продавачот, по што продавачот ги испорачува стоките или услугите.

3. УСЛОВИ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТ ПРОДАЖБА

Предуслов за придвижување на интернет продажбата е отварање на интернет односно web страниците, односно регистрација на домени и одбирање на web hosting.

Давателот на услуги на информатичко општество на примателот на услуги и надлежните органи на државната управа во Република Македонија е должен да ги направи лесно, директно и постојано достапни најмалку следниве информации:

- име, односно фирма на давателот на услугата,
- седиште на правното лице, давател на услугата или адреса доколку е физичко лице,
- податоци за давателот на услугата врз основа на кои примателот на услугата може на директен и ефикасен начин да стапи во контакт со него, вклучително електронската адреса,
- трговскиот регистар во кој е внесен давателот на услуги и бројот на неговата регистрација или еквивалентните средства на идентификација во тој регистар, кога давателот на услугата е заведен во трговски или друг соодветен регистар;
- податоци од надлежниот орган, доколку давателот на услугата подлежи на обврска за издавање на лиценци или друг вид на одобренија и
- даночен број ако давателот на услуга е обврзник на ДДВ.

Покрај горенаведените информации, на давателот на услуги на информатичко општество кој врши регулирана професија е должен да ги направи достапни и следниве информации:

- податоци за институцијата кај која е регистриран давателот на услугата;
- професионалниот назив и земјата во која е стекнат тој назив и
- упатување на професионалните правила во земјата во која ја врши дејноста и начинот на пристап до нив.

Ако давателот на услуги на информатичко општество ги наведува цените на производите и услугите, тие треба да бидат наведени јасно и недвосмислено, особено треба да се наведе дали во нив се вклучени трошоците на испорака, даноците и манипулативните трошоци кои имаат влијание на наведената цена.

Објава на овие податоци се пропишани и во член 7 од Законот за електронска трговија.

4. ДОГОВОРИ СКЛУЧЕНИ ПО ЕЛЕКТРОНСКИ ПАТ

На интернет страницата, треба задолжително да стои предупредување за користење на cookie, а целокупното работење по пат на интернет трговија треба да биде ускладено со Уредбата за заштита на личните податоци односно со интернет акти, кој трговецот ги донел во врска со примена на таа Уредба.

Предноста на интернет трговијата е во тоа што понудата на стока, нејзиното нарачување и плаќање е во потполност автоматизирано. Меѓутоа, за тоа се потребни одредени програмски решенија – посебно тоа што му се нуди на интернет купувачот да кај нарачувањето на стока се декларира како “краен потрошувач” или “даночен обврзник”, за продавачот да може исправно да ја испостави сметката.

Со оглед на фактот дека интернет трговијата е најчесто насочена за крајните потрошувачи (малопродажба), цените што се објавени со артиклите на web страницата, се искажани со веќе вклучен ДДВ.

Договорите кои електронските трговци ги склучуваат со потрошувачите можат да се склучат по електронски пат. Понудата која ја доставуватат како и прифаќањето на понудата, исто така може да се дадат во електронски облик.

Овој тип на договори без разлика што се склучени во електронски облик имаат целосна полноважност и неговата полноважност нема да се оспори, доколку имаат електронски потпис на лицето - трговецот, во согласност со прописите за електронски потпис.

Договори склучени по електронски пат не може да се применуваат кај договори со кои:

✓ регулирани со прописите за семејството и за наследувањето,

✓ кои создаваат или пренесуваат права на недвижен имот, со исклучок на правата на закуп,

✓ за кои според закон има потреба од вклучување на судови, нотари или слични професии и

✓ за дадена гаранција и за дополнително обезбедување, од страна на лица кои дејствуваат за цели надвор од нивниот трговски, работен или професионален ангажман.

Доколку со Законот за електронска трговија не се определени договорно-правните односи, кои произлегуваат или се поврзани со договорите склучени по електронски пат, се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Е - трговецот е должен на потрошувачот пред склучување на договорот, на јасен, разбирлив и недвосмислен начин да му обезбеди:

✓ различните технички постапки што треба да се следат за да се склучи договорот;

✓ содржината на договорот;

✓ општите услови на работење, ако се составен дел на договорот;

✓ дали склучениот договор давателот на услугите ќе го архивира и дали истиот ќе биде достапен;

✓ техничките средства за препознавање и поправање на погрешно внесени податоци, пред да се направи нарачката и

✓ понудените јазици за склучување на договор.

Потрошувачот кога ќе ја направи нарачката на производот по електронски пат е должен да побара од е-трговецот да му достави потврда за прием на нарачката со посебна електронска порака, без одлагање и по електронски пат.

Нарачката и потврдата за прием се сметаат за примени, кога истите им се достапни на страните, до кои се адресирани.

Договорот во електронски облик се смета за склучен во оној момент кога понудувачот ќе ја прими електронската порака, која содржи изјава на примателот, дека ја прифаќа содржината на договорот.

Понудата и прифаќањето на понудата се сметаат за примени, кога истите им се достапни на страните до кои се адресирани.

4.1. Форма и важност на договорите во електронски облик

- Договорите можат да се склучат по електронски пат, односно во електронски облик.

- Понудата и прифаќањето на понудата можат да се даваат по електронски пат, односно во електронски облик.
- На договорот склучен во електронски облик нема да му се оспори полноважноста поради тоа што е направен со електронска порака, односно во електронски облик.
- Кога за полноважноста и склучувањето на договорот е потребен потпис на лицето, ќе се смета дека тој услов е исполнет со електронска порака потпишана со електронски потпис во согласност со прописите за електронски потпис.

Горенаведените одредби не се применуваат на договорите:

- регулирани со прописите за семејството и за наследувањето,
- кои создаваат или пренесуваат права на недвижен имот, со исклучок на правата на закуп,
- за кои според закон има потреба од вклучување на судови, нотари или слични професии и
- за дадена гаранција и за дополнително обезбедување, од страна на лица кои дејствуваат за цели надвор од нивниот трговски, работен или професионален ангажман.
-

4.2. Информации што треба да се обезбедат за склучување на договор

Давателот на услугата на информатичкото општество е должен на примателот на услугата пред склучување на договор, на јасен, разбирлив и недвосмислен начин да му ги обезбеди следниве информации:

- различните технички постапки што треба да се следат за да се склучи договорот;
- содржината на договорот;
- општите услови на работење ако се составен дел на договорот;

- дали склучениот договор давателот на услугите ќе го архивира и дали истиот ќе биде достапен;
- техничките средства за препознавање и поправање на погрешно внесени податоци пред да се направи нарачката и
- понудените јазици за склучување на договор.

Давателот на услугата треба да ги наведе сите релевантни кодекси на добра пракса на кои е потписник и информациите за тоа како тие кодекси можат да се користат по електронски пат.

Одредбите содржани во договорите во електронски облик што ги склучуваат давателите на услуги на информатичкото општество мораат да бидат ставени од страна на давателите на располагање на корисниците на услуги на начин кој овозможува складирање и репродуцирање на истите.

5. НАРАЧКА И ПОТВРДА ЗА ПРИЕМ НА НАРАЧКА

Примателот на услугата кога прави нарачка по електронски пат е должен да побара од давателот на услугата да му достави потврда за прием на нарачката на примателот со посебна електронска порака без одлагање и по електронски пат.

Давателот на услуги му става на располагање на примателот на услугите соодветни, ефикасни и достапни технички средства со кои му овозможува да ги препознае и да ги поправи погрешно внесените податоци пред да ја направи нарачката, освен во случај кога страните што не се потрошувачи поинаку не се договорот.

Нарачката и потврдата за прием се сметаат за примени кога истите им се достапни на страните до кои се адресирани.

6. СМЕТКОВОДСТВЕНО ГЛЕДИШТЕ НА ПРОДАЖБАТА ПРЕКУ ИНТЕРНЕТ

Од сметководствена гледна точка, стоката се вреднува по трошок за набавка или нето пазарна вредност. Тоа се однесува и за стоката наменета за интернет продажба.

Притоа под трошоци за набавка се подразбираат сите трошоци настанати во врска со набавката на стока кои се

“Деловни Информации” 11/2020

вклучуваат во трошокот на залиха: куповната цена на стоката спрема сметката на добавувачот, намалена за попустите прикажани на сметката, увозната царина и други даноци, трошоците за превоз до складиште и сите други трошоци кои може директно да се препишат на набавката на трговската стока.

Освен во главната книга, трговската стока треба да се евидентира и во аналитичкото книговодство по вид, количина и вредност на трговската стока.

Тоа подеднакво се однесува и на трговците на мало и на трговците на големо.

Меѓутоа, тоа не се однесува на продажба на стока на начин, каде нарачаниот производ без да се ускладиштува, директно од добавувачот се доставува на купувачот т.н. продажба на стока во транзит.

Кај продажбата на стока преку интернет, важно е да се потсетиме на одредбите од Законот за трговија, во врска со книговодствените исправи, кои треба да се испостават и наоѓаат во продажниот објект – било да станува збор за складиште или продавница од која стоката се испорачува на “интернет купувачот”.

Трговецот мора на надлежниот инспектор да му обезбеди податоци за состојбата на стоката во продажниот објект на основа на пишани исправи или електронски записи за настанатиот деловен настан.

Исправите за стока во продажните објекти мораат да имаат особено податоци за:

- име или назив на добавувачите;
- број и датум на исправата за задолжување и раздолжување на стоката;
- назив, мерна единица и количина на стоката;
- продажната цена на стоката;
- промена на продажната цена на стоката;
- задолжување за сопствената стока.

7. ПРОДАЖБА НА СТОКА НА МАЛО ПРЕКУ ИНТЕРНЕТ

И кај интернет продажбата на стока на мало од складиште или продавница потребно е да се води материјално книговодство кое за секој вид на стока ќе осигура количински

податоци (влез, излез, состојба), нејзината цена т. е. вредност на податоците за задолжување на продавницата, стоката за продажба и состојба на стоката во продажниот објект.

Како што е веќе напоменато, стоката се вреднува по трошоци за набавка или нето пазарна вредност.

МСС 2-Залихи, дозволува да техниките за мерење на трошок, кои не се применети спрема трошокот на набавка, да бидат мерени по методот на стандарден трошок или по метод на трговија на мало фискалната сметка.

Трговецот, покрај класичната продажба на мало од продавница, може да обавува уште и продажба на стока на мало по пат на интернет. Испораката на таа стока до своите купувачи може да се обавува директно од продавница или “малопродажен објект”, кој ги снабдува продавниците. Со оглед на фактот дека стоката се води во продавница по мало-продажна цена, по овие цени се води и стоката наменета за интернет продажба на купувачите – крајни потрошувачи.

Интернет трговците ја испорачуваат стоката на купувачите –крајни потрошувачи заедно со сметката.

Пример за интернет трговија од продавница:

Трговското друштво “ММ” ДОО за трговија на мало и информациски услуги, набавило од добавувачот “Х” стока и тоа 200 парчиња од производот “А” и 150 парчиња од производот “В”.

Сметката на добавувачот на стока е 20.060,00 денари (вредност на испораката 17.000,00 денари + 18% ДДВ 3.060,00 денари).

Нето-фактурната вредност на стоката “А” изнесува 40,00 денари и на стоката “В” “60” денари. Трговецот “ММ” составува калкулација, тргнувајќи од крајната малопродажна цена од 61,36 за стоката “А” и 92,04 денари за стоката “В” и ја задолжува продавницата за набавената стока.

На web страницата покрај артикалот е наведена неговата малопродажна цена и напомена: “Во цената е вклучен ДДВ по стапка од 18%, трошоците за испорака се наплатуваат дополнително во износ од 200 денари”.

Од продавницата по пат на интернет продажба е продадено на купувачот “ИИ” 2 парчиња од производот “А”, а на купувачот “ЈЈ”, 1 парче од производот “В”. Купувачите, нарачаната стока ја

“Деловни Информации” 11/2020

платиле со кредитна картичка, директно преку интернет, па производителот е тој што ја издва фискалната сметка.

Трговецот “ММ” ДОО по пат на сопствена служба за доставување, ја испорачува стоката на купувачот на нивната куќна адреса, заедно со фискалната сметка. На фискалната сметка, е посебно искажан, надоместокот за испораката на стоката од 200 денари.

Калкулација на малопродажна цена

Р.б.	Стока	Количина	Набавна цена	Маржа	Продажна цена без ддв	ДДВ %	ДДВ	Малопродажна цена	м.ц. по парче
1.	„А“	200 ком	8.000	2.400	10.400	18%	1.872	12.272	61,36
2.	„В“	150 ком	9.000	2.700	11.700	18%	2.106	13.806	92,04
Вкупно			17.000	5.100	22.100		3.978	26.078	

8. ОДГОВОРНОСТ НА ПРИМАТЕЛОТ И НА ДАВАТЕЛОТ НА УСЛУГИ НА ИНФОРМАТИЧКО ОПШТЕСТВО

Кога се даваат услуги на информатичкото општество, а се состојат од пренос на информации дадени од примателот на услугите преку комуникациска мрежа или од обезбедување пристап до комуникациска мрежа, давателот на услугата не одговара за пренесената информација, под услов давателот:

- да не го иницира преносот,
- да не го избира примателот на преносот и
- да не ја избира или да не ја менува информацијата содржана во преносот.

Самиот пренос и обезбедување пристап наведен во одредбата погоре, вклучува автоматско, посредничко и преодно складирање на пренесената информација доколку ова се врши со единствена цел да се изведе пренос преку комуникациска мрежа и под услов информацијата да не е складирана подолго отколку што е потребно за пренос на истата.

8.1. Автоматско, посредничко и привремено складирање

Давателот на услугата кога дава услуги на информатичкото општество кои се состојат од пренос на информации дадени од примателот на услугите преку комуникациска мрежа, не одговара за автоматското, посредничкото и привременото складирање на таа информација изведено со единствена цел за поефикасен натамошен пренос на информацијата до други приматели на услугите, на нивно барање, под услов давателот да:

- не ја менува информацијата,
- ги исполнува условите за пристап до информацијата;
- ги почитува правилата што се однесуваат на ажурирањето на информацијата,
- не ја попречува законската употреба на технологија која се употребува со цел да добие податок за употребата на информацијата и
- дејствува брзо заради отстранување или оневозможување пристап до информацијата што ја складираше откако ќе дознае дека информацијата при нејзиниот првичен извор на пренос била отстранета од мрежата или бил оневозможен пристапот до неа, или дека суд или друг надлежен орган го наредил тоа отстранување или оневозможување.

8.2. Складирање

Давателот на услугата на информатичкото општество, кој ги складира податоците дадени од страна на примателот на услугата, не одговара за содржината на податоците складирани на барање на примателот на услугите, под услов:

- давателот да не знае за нелегалната активност или податок,
- да не е свесен за фактите или за околностите под кои е забележана нелегалната активност или податок или
- давателот, веднаш штом дознае, да дејствува брзо со цел да го отстрани или да го оневозможи пристапот до податоците.

Одредбата од ставот погоре, не се применува кога примателот на услугите дејствува по овластување на давателот на услугите или давателот и примателот претставуваат поврзани друштва.

8.3. Линкови

Давателот на услугата кој преку електронско упатување отвора пристап до други податоци не е одговорен за тие информации, ако:

- нема сознание ниту можел да знае за нелегалните активности на примателот на услугата или за содржината на податоците во тие информации и
- веднаш штом дознае дека се работи за нелегални активности или податоци да ги отстрани или да го оневозможи пристапот до истите.

8.4. Обврски на давателот на услуги на информатичко општество

Давателот на услугите при давање на услуги на информатичко општество не е должен да ги проверува податоците кои ги складира, пренел или ги направил достапни, односно да ги испитува околностите кои упатуваат на нелегалните активности на примателот на услугите.

Давателот на услуги на информатичко општество е должен да ги информира надлежните органи на државната управа ако утврди дека:

- постои основано сомнение примателот на услугата при користење на неговите услуги да презема недозволените активности и
- постои основано сомнение примателот на неговите услуги да даде недозволен податок.

Давателот на услуги на информатичко општество е должен во најкус можен рок да достави на надлежните органи на државната управа на нивно барање, информации што овозможуваат идентификација на примателите на нивните услуги со кои имаат договори за складирање.

Договорот во електронски облик се смета за склучен во оној момент кога понудувачот ќе ја прими електронската порака, која содржи изјава на примателот, дека ја прифаќа содржината на договорот.

Понудата и прифаќањето на понудата се сметаат за примени, кога истите им се достапни на страните до кои се адресирани.

ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

Јулија Минковска

П Л А Т И ЗА МЕСЕЦ НОЕМВРИ 2020 ГОДИНА

Просечна месечна бруто плата исплатена во РМ за 2020 година (за даноци и придонеси)	38.319,00
Најниска основица за ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ 50% од просечна месечна бруто плата исплатена во РМ.за 2020 година за образец (МП – ИН)	19.160,00
Највисока основица за пресметка на придонеси (16 просечни бруто плати (16 x 38.319))	613.104,00
<u>Даночно намалување за 2020 година</u>	<u>8.228,00</u>
Дневница за службени патувања од 20..11.2020	2.191,00
Просечна исплатена месечна НЕТО плата по вработен за 2019 година	25.213,00
Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за 2019 година	37.446,00

1. НАЈНИСКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ

Согласно член 15 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување (“Службен весник на РМ” 142/08.....171/17; 35/18; 247/18), **Основица** за пресметување и плаќање на придонесите од плата, односно основица за осигурување, **не може да биде пониска од 50%** од просечна плата по работник во Република Македонија, објавена во Јануари во тековната година, според податоците на ДЗС, **која за 2020 година, изнесува:**

19.160,00 денари (38.319,00 x 50%)

“Деловни Информации” 11/2020

За самовработено лице кое врши професионална и друга интелектуална услуга, Основица за пресметување и плаќање на придонесите, односно основица за осигурување за тековната година неможе да биде пониска од просечна плата по работник во Р.М. објавена во **Јануари** во тековната година, според податоците на ДЗС која за 2020 година изнесува:

38.319,00 денари

2. НАЈВИСОКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ

Согласно член 16 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, **НАЈВИСОКА месечна основица** за пресметување и уплата на придонесите за примањата од работен однос е износот **од (16) шеснаесет просечни плати** кој износ за 2020 година, изнесува:

613.104,00 денари (16 x 38.319,00 денари).

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонесите за примањата на Извршен член на одбор на директори во трговско друштво, член на управен одбор во трговско друштво, односно управител во трговско друштво, е износот од **(16) шеснаесет** просечни плати кој за 2019 година, изнесува.

613.104,00 денари (16 x 38.319,00 денари).

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонесите за самовработено лице е износот од **(12) дваесет** просечни плати.

459.828,00 денари (12 x 38.319,00 денари).

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонеси за тековната година за лице корисник на паричен надоместок за време на привремена невработеност **изнесува 80% од просечната плата** по работник во Република Македонија објавена во јануари во тековната година, според податоците на Државниот завод за статистика.

30.655,00 денари (38.319,00 денари x 80%).

При пресметка на највисоката месечна основица за тековната година се зема предвид просечната плата по работник во Република Македонија, објавена во **ЈАНУАРИ** во тековната година според податоците на Државниот завод за статистика, **која за 2020 година, изнесува: 38.319,00 денари.**

НАПОМЕНА: На износот повисок од највисоката месечна основица, не се пресметуваат и уплатуваат придонеси, само на разликата до највисоката основица се пресметува Данок на доход.

3. ПРЕГЛЕД НА НАЈНИЗОК И НАЈВИСОК ИЗНОС НА ПРИДОНЕСИ

ПРИДОНЕСИ	Стапка	Најнизок износ	Највисок износ
Придонесот за пензиско и инвалидско осигурување за месец НОЕМВРИ/2020 година , по вработен	18,8%	3.602,00	115.264,00
Придонесот за здравствено осигурување за месец НОЕМВРИ/2020 година , по вработен	7,5%	1.437,00	45.983,00
Придонесот за вработување за месец НОЕМВРИ/2020 година , по вработен	1,2%	230,00	7.357,00
Придонесот за професионално заболување за месец НОЕМВРИ/2020 година , по вработен.	0,5%	96,00	3.066,00
ВКУПНО ПРИДОНЕСИ:	28%	5.365,00	171.670,00

4. МИНИМАЛНА ПЛАТА

Согласно Законот за минималната плата во РМ (“Службен весник на РМ” 24/12; 30/14; 100/14 пт; 180/14; 81/15; 129/15; 132/17; 140/18; 124/19; 202/19; 239/19; 88/20), висината на минималната плата во Република Македонија *од 01.07.2020 до 31.03.2021 година* ќе изнесува:

- **14.934,00 денари НЕТО износ;**
- **21.776,00 денари БРУТО износ**

5. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД

5.1. Сџајки за пресметување на данок на личен доход
(од 01.01.2020 до 31.12.2022 година)

Согласно член 12 од Законот за данок на личен доход (“Службен весник на РМ” 241/2018; 275/19), данокот на личен доход за данок од работа се плаќа со примена на две даночни стапки согласно даночната основа и тоа:

- Пройшана сџајка во износ од 10% или*
- Пресметана сџајка од 11,111%.*

5.2. Даночно намалување

Согласно член 10 став 1 точка 2 од Законот за Данок на личен доход, *Даночното намалување за 2020 година*, на месечно и годишно ниво, изнесуваат:

Период	2020 година
<i>Месечно</i>	<i>8.228,00</i>
<i>Годишно</i>	<i>98.736,00 (8.228 x 12)</i>

6. ПРАВО НА ПОРАСТ НА ПЛАТИТЕ

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ” 70/94; 62/95; 33/97; 50/01; 26/02; 46/02; 37/05; 121/007; 161/08; 92/09; 97/10; 11/12; 26/13; 170/13; 139/14; 147/15), Министерството за труд и социјална политика, објавува:

1. Трошоците за живот за месец **ОКТОМВРИ/2020** година, во однос на месец **СЕПТЕМВРИ/2020** година се ПОВИСОКИ за (-0,1%).

2. Право на пораст на платите за месец **ОКТОМВРИ/2020** во однос на месец **СЕПТЕМВРИ/2020** година, изнесува (0,05%).

7. РАБОТНИ ЧАСОВИ КОИ СЕ КОРИСТАТ ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РАБОТНИОТ СТАЖ

Работните часови за месец (**НОЕМВРИ**) 2020 година, изнесуваат: **160 часа**.

8. НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

8.1. Надоместоци од плата за ОПШТЕСТВЕНИ И МЕШОВИТИ правни лица со повеќе од 49% општествен капитал

Просечна исплатена месечна нето плата по вработен за месец (**IX**) **НОЕМВРИ/2020** година изнесува:

27.405,00 денари

Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.20.105 од 20.11.2020).

Согласно член 9 од Законот за исплата на платите во РМ, работодавецот може да врши исплата на следните надоместоци, согласно **ОСНОВИЦАТА** од **27.405,00 денари**:

За ОПШТЕСЕТВЕНИ правни лица

<p>РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР (60% од основицата) (27.405,00 x 60%) 16.443,00 денари <i>Се пресметува и плаќа Данок на личен доход 11,1111%</i></p>
<p>ОТПРЕМНИНАТА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА (двократен износ од основицата (2 x 27.405,00): 54.810,00 денари <i>Ослободен од Данок на личен доход до 54.810,00 денари</i></p>
<p>ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО: (60% од основицата) (27.405,00 x 60%) 16.443,00 денари <i>Ослободен од Данок на личен доход до 16.443,00 денари</i></p>

Просечна исплатена месечна **БРУТО** плата по вработен за месец **(IX) НОЕМВРИ/2020 година**, изнесува:

40.913,00 денари

Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.20.104 од 20.11.2020).

8.2. Надоместоци од плаќа за ПРИВАТЕН СЕКТОР

Просечна исплатена месечна **НЕТО ПЛАТА** по вработен во претходните три месеци **(VII-VIII-IX/2020 година) НОЕМВРИ/2020 година** изнесува:

27.391,00 денари

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.20.105 од 20.11.2020).

Износот 27.391,00 денари претставува **ОСНОВИЦА** за пресметување на следните надоместоци за **ПРИВАТНИ правни лица**:

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

Регрес за годишен одмор (Согласно член 35 став 7 од ОКДПС, Регресот за годишен одмор се исплатува во висина од *најмалку 40%* од основицата, под услов работникот да работел најмалку 6 месеци во календарската година кај ист работодавач):

❖ **НАЈНИЗОК** износ за исплата на Регрес за годишен одмор за месец **НОЕМВРИ/2020** година изнесува:

10.956,00 денари во нето износ
(27.391,00 x 40%)

❖ **НАЈВИСОК** износ за исплата на Регрес за годишен одмор за месец **НОЕМВРИ/2020** година во висина на основицата:

27.391,00 денари

Даночно признат расход во Даночен биланс (40% од просечна месечна бруто плата по работник во РМ објавена до денот на исплатата)

16.365,00 денари-НЕТО износ (40.913 x 40%)

Се пресметува и плаќа Данок на личен доход по стапка од **11,1111%**

ОТПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА

(двокраен износ од основицата (2 x 27.391))

54.782,00 денари

Ослободен износ од Данок на личен доход до **54.782,00 ден.**

ЈУБИЛЕЈНА НАГРАДА

за најмалку 10 години поминајќи кај исти работодавец

27.391,00 денари (во висина на основицата)

Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од **11,1111%**

ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО

60% од основницата - 60% од 27.391,00)

16.435,00 денари

Ослободен од Данок на личен доход до 16.435,00 ден.

ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА

(8% од основницата (8% од 27.391,00))

2.191,00 денари

Ослободен износ од Данок на личен доход до 2.191,00 ден.

**ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА
ВО СТРАНСТВО**

- 50% од утврденаџа дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи кога сместувањето не паѓа на товар на органот на Управата;
- 20% од утврденаџа дневница, ако издатоците за сместувањето и исхраната не паѓаат на товар на органот на управата; и
- 5% од утврденаџа дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други ви-дови средби организиарани во странство на мултилатерална и билатерална основа.

ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА РАБОТНИК

во висина од три основници (3 x 27.391,00)

82.173,00 денари

Ослободен износ од Данок на личен доход до 82.173,00 ден.

ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВО

во висина од две основници (2 x 27.391,00 денари)

54.782,00 денари

Ослободен износ од Данок на личен доход до 54.782,00 денари.

<p>ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА ЕЛЕМЕНТАРНИ НЕПОГОДИ 27.391,00 денари (во висина на основицата Ослободен износ од Данок на личен доход до 27.391,00</p>
<p>НАДОМЕСТ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ (во висина до 30% од цената на литар гориво за соодветно возило по поминат километар). Ослободено од Данок на личен доход во висина, најмногу до 3.500,00 денари по возило, месечно.</p>
<p>НАДОМЕСТ ПРИ СЕЛИДБА НА ВРАБОТЕН ЗА ПОТРЕБИТЕ ЗА РАБОТОДАВАЧОТ (во висина на стварни трошоци) Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%</p>
<p>ТРОШОК ЗА ОРГАНИЗИРАНА ИСХРАНА ЗА 2020 (во висина од 20% од просечна нето плата, исплатена во претходната 2019 година (25.213,00 x 20%) 5.043,00 денари Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход над 5.043,00</p>
<p>НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД 6 МЕСЕЦИ Еднократна парична помош во висина од една последна исплатена просечна месечна нето плата (во организацијата каде што е вработен). Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%</p>

Просечна исплатена месечна **БРУТО ПЛАТА** по вработен во претходните три месеци (VII-VIII-IX/2020 год.) – **ОКТОМВРИ/2020 година изнесува:**

40.875,00 денари

“Деловни Информации” 11/2020

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.20.104 од 20.11.2020).

8.3. Најниска основица за придонеси за

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА во 2020 година

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршител на самостојна економска дејност (максисти, занаетчи)
19.160,00 денари
САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршител на професионална и друга интелектуална дејност (адвокати, нојари, извршители)
38.319,00 денари
САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршител на професионална и друга интелектуална дејност (адвокати, нојари, извршители) до истекот на првата година на отпочнување на дејност:
19.160,00 денари

8.4. НАЈВИСОКА ОСНОВИЦА

за придонеси за самовработени лица во 2020 година

НАЈВИСОКА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА за пресметување и уплата на придонесите за самовработено лице е износот од (12) двана-есет просечни плати. (12 x 38.319,00 денари)
459.828,00 денари).

8.5. НАЈВИСОК ИЗНОС НА НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ што го исплаќа Фондој за здравствено осигурување

Согласно член 17 од Законот за здравствено осигурување (Службен весник на РМ 25/00.....142/16; 171/17;276/19), највисокиот износ на надоместокот за боледување што се исплаќа на товар на ФЗО во 2019 година, изнесува ЧЕТИРИ просечни месечни нето плати испла-

тени во РМ во претходната 2019 година (4 x 25.213,00 денари).

100.852,00 денари

8.6 НАЈВИСОК ИЗНОС НА ПЕНЗИЈА за 2020 ГОДИНАе

Највисокиот износ на пензија според статистичките податоци на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување за 2020 година изнесува:

49.811,00 денари

8.7. РЕФУНДИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА

за ујлашени придонеси за ИНВАЛИДНИ ЛИЦА

Согласно Упатството за начинот на пресметка и исплата на плати и поврат на придонеси од задолжително социјално осигурување за вработени во заштитни друштва, инвалидни лица кога самостојно вршат дејност нкако трговци-поединци и други работодавачи кои имаат вработено инвалидно лице, МТСП врши рефундирање на уплатените средства до висина не поголема од 2 (две) просечни нешто ѓлашти исѓлашени во РМ во претходниот месец, кој за месец **НОЕМВРИ/2020 година** изнесува(2 x 27.535,00 денари)

55.070,00 денари .

8.8. МЕСЕЧЕН НАДОМЕСТОК

на членови на Орѓани на ујравување

Согласно член 9 став 1 точка 4 од Законот за данок на добивка (Службен весник на РМ 25/00.....142/16; 171/17), **МЕС-ОЕЧНИОТ** надоместок на членовите на органи на упр-авување се исплатува во висина од 50% од *Просечнашѓа Брушѓо ѓлашѓа исѓлашѓена во претходнашѓа 2019 година во РМ во висина од:*

(18.723,00 денари 50% од 37.446,00 денари)

“Деловни Информации” 11/2020

Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%

8.9. ТРОШОЦИ ПО ОСНОВ НА УПЛАТЕНИ ДОБРОВОЛНИ ПРИДОНЕСИ ВО ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

1. Трошоците по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд се утврдуваат во висина од износот од 2 просечни месечни бруто плати исплатени во претходната 2019 година на годишно ниво по вработен кои изнесуваат: (2 x 37.446,00)

74.892,00 денари

8.10. НАДОМЕСТ ОД ПЛАТА ЗА ЈАВЕН СЕКТОР

Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2020 година (“Службен весник на РМ” 265/19), на буџетските корисници им се исплатуваат следните надоместоци:

НАДОМЕСТОК ЗА ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО

(30% од просечна Месечна нето плата исплатена во РМ во претходни три месеци) (30% x 27.391,00)

8.217,00 денари

(Ослободен од Данок на личен доход до 8.217,00 денари)

ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА РАБОТНИК

30.000,00 денари

Ослободен од Данок на личен доход ДО 30.000,00 денари

ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВО

15.000,00 денари

Ослободен од Данок на личен доход ДО 15.000,00 денари

ЈУБИЛЕЈНА НАГРАДА

(за најмалку 10 години работа)

(Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2020 година **НЕ Е ПРОПИШАНА**)

ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА
(Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2020 година **НЕ СЕ ПРОПИШАНИ**)

**ОТПРЕМНИНАТА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ
НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА**
(двокраен износ од просечна месечна нето плата по работник во републиката, објавена до денот на исплата):
54.810,00 денари (2 x 27.405,00)
Ослободен од Данок на личен доход до 55.070,00 денари

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР
(Согласно Законот за извршување на БУЏЕТОТ на РМ за 2020 година, **НЕ Е ПРОПИШАН**).

НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК
(Согласно Законот за извршување на БУЏЕТОТ на РМ за 2020 година, **НЕ Е ПРОПИШАН**).

НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД 6 МЕСЕЦИ
Еднократна парична помош во висина од една последна исплатена просечна месечна нето плата (во организацијата каде што е вработен).
(Се пресметува и плата на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%)

**НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ ЗА СЕЛИДБА ЗА ПОТРЕБИТЕ
НА РАБОТОДАВАЧОТ**
(во висина на стварни направени трошоци).
(Се пресметува и плата на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%)

“Деловни Информации” 11/2020

<p>НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ ЗА ХРАНА И ПРЕВОЗ ЗА ЛИЦА ВОЛОНТЕРИ за НОЕМВРИ/2020 (во висина од 15% од просечна месечна бруто плата, исплатена во 2019 година):</p> <p>5.617,00 денари (37.446,00 x 15%) Ослободен од Данок на личен доход до 5.617,00 денари</p>
<p>ВРЕДНОСТА НА БОДОТ ЗА ПЛАТИТЕ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ за 2020 година. Согласно Одлуката за утврдување на вредноста на бодот за платите на државните службеници (“Службен весник на РМ” 276/2019), вредноста на бодот за 2020 година изнесува:</p> <p>81,60 денари</p>
<p>Просечна месечна БРУТО плата исплатена по вработен за Шифра 84- Јавна управа и одбрана за ЈАВЕН СЕКТОР) – за (задолжително социјално осигурување) изнесува:</p> <p>22.821,00 (50% од 45.641,00)</p>

**8.10. Надоместоци на плата за време на БОЛЕДУВАЊЕ
ПРИВАТЕН сектор**

<p>Согласно член 31 од Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ” 150/12; 189/13; 115/14 пт; 119/15; 150/16), работникот има право на надомест на плата – боледување – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:</p>	
Времетраење на боледување	Право на надомест
До 15 дена	70% од основицата
Над 15 дена почнувајќи од првиот ден на боледувањето за сите денови	90% од основицата

Над 30 дена кога боледувањето го плаќа работодавачот	90% од основицата
---	--------------------------

ОСНОВИЦА просечен месечен износ на исплатена плата на која е илајшен придонес за здравствено осигурување за иоследниите 12 месеци.

8.11 Надоместоци на илајша за време на БОЛЕДУВАЊЕ за ЈАВЕН сецијор

Согласно член 20 од Општиот колективен договор за јавен сектор на Република Македонија, работникот има право на **надомест на илајша – боледување** – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:

Времетраење на боледување	Право на надомест
До 7 дена До 15 дена Од 15 до 21 ден	70% од основицата 80% од основицата 90% од основицата
за професионално заболување и повреда на работа, давање крв и бременост и раѓање	100% од основицата

ОСНОВИЦА: Просечна исплатена нето илајша на работничкиот во иоследниите 3 месеци.

8.12 ИСПРАТНИНА ПРИ ТЕХНОЛОШКИ ВИШОК

1. Согласно член 97 од Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/05...27/16; 120/18; 110/19) во случај на откажување на договорот за вработување од деловни причини (**технолошки вишок**) работодавачот е должен на работникот да му исплати **испрајнина** во следните случаи:

“Деловни Информации” 11/2020

Години поминати во работен однос	Висина на плата
До 5 години	Една плата
Од 5 до 10 години	Две и пол плати
Од 10 до 15 години	Три и пол плати
Од 15 до 20 години	Четири и пол плати
Од 20 до 25 години	Шест плати
Над 25 години	Седум плати

Просечната нето плата на работникот во последните шест месеци пред отказот и истата да не биде помала од 50% од просечната нето плата исплатена по работник во РМ, во последниот месец пред отказот.

НАПОМЕНА 2: Работен однос, се смета времето поминато во работен однос кај ист работодавач и работниот однос кај претходниот работодавач на кој поради настанатата статусна промена, правен следбеник е последниот работодавач.

НАПОМЕНА 3: Испратнината се исплатува со денот на престанокот на работниот однос.

НАПОМЕНА 4: Не се пресметува и плаќа Данок на личен доход.

8.13 ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА

Согласно член 24 од Општиот Колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ” 150/12; 189/13; 119/15; 150/16), **основната плата на работникот се зголемува по час најмалку за:**

- **Прекувремена работа..... 35%**
- **Работа ноќе..... 35%**
- **Работа во три смени 5%**
- **Работа во ден на неделен одмор.....50%**

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 50%**. Додатоците меѓусебно не се исклучуваат.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени, работникот го остварува само за ефективно поминатото работно време во смени.

НАПОМЕНА: Основната плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж.

Согласно член 17 од Општиот Колективен договор за **јавен сектор** на РМ („Службен весник на РМ” 10/08; 88/08; 122/08; 85/09), *основната плата на работникот се зголемува по час најмалку за:*

- *Прекувремена работа.....29%*
- *Работа ноќе.....29%*
- *Работа во три смени4%*
- *Работа во ден на неделен одмор.....29%*

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 42%**.

Додатоците меѓусебно не се исклучуваат.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени, работникот го остварува само за ефективно поминатото работно време во смени.

НАПОМЕНА: Основната плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж, а најмногу до 20%.

**9. ПРИМЕРИ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ЛИЧЕН ДОХОД
ОД РАБОТА ЗА 2020 ГОДИНА**

**9.1. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА во висина од
14.934,00 ВО НЕТО ИЗНОС**

1. НЕТО ПЛАТА	14.934,00
2. Даночно намалување за 2020 година	8.228,00
3. Основица за данок на доход (1 - 2)	6.706,00
4. Данок на доход со 10% (4 x 11,1111%)	745,00
5. Бруто плата 1 (1 + 4)	15.679,00
6. БРУТО ПЛАТА II (15.197 x 1,3889)	21.776,00
7. Придонес за задолжително ПИО (6 x 18,8%)	4.094,00
8. Придонес за здравствено осигурување (6 x 7,5%)	1.633,00
9. Придонес за вработување (6 x 1,2%)	261,00
10. Придонес за дополнително (6 x 0,5%)	109,00
11 Вкупно придонеси (7 +8 + 9 +10)	6.097,00
12 Бруто плата намалена за придонеси (5 - 11)	15.679,00
13 Даночно намалување за 2020 година	8228,00
14 Основица за данок на доход (12 - 13)	7.451,00
15. Данок на доход од 10% (14 x 10%)	745,00
16. НЕТО ПЛАТА (6 - 11- 15)	14.934,00

**9.2. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА во висина од
21.776,00 ВО БРУТО ИЗНОС**

1. БРУТО ПЛАТА	21.776,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	4.094,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.633,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	261,00
5. Придонес за дополнително (1 x 0,5%)	109,00
6. Вкупно придонеси (2 +3 + 4 +5)	6.097,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	15.679,00
8. Даночно намалување за 2019 година	8228,00
9. Основица за данок на доход (7– 8)	7.451,00
10. Данок на доход од 10% (9 x 10%)	745,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 - 6 - 10)	14.934,00

**9.3. Пресметка на личен доход од работна која претставува
НАЈНИСКА основица за пресметка на ДАНОЦИ и
ПРИДО-НЕСИ во висина од 19.160,00 денари во
БРУТО ИЗНОС**

1.БРУТО ПЛАТА	19.160,00
2.Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	3.602,00
3.Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.437,00
4.Придонес за вработување (1 x 1,2%)	230,00
5.Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	96,00
6.Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	5.365,00
7.Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	13.795,00
8.Даночно намалување за 2020 година	8228,00
9.Основица за данок на доход (7 – 8)	5.567,00
10. Данок на доход од 10% (10 x 10%)	557,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 11)	13.238,00

КНИЖЕЊЕ:

420 – Плата и надоместоци од плата	19.160,00	
240 – Обврска за плати и надоместоци		19.160,00
- (вкalkулирана бруто плата),		
240 – Обврска за плати и надоместоци	19.160,00	
2430 – Обврска за нето плата		13.238,00
2340 – Данок од плата		557,00
2347 – Придонеси од плата		5.365,00
- (за пресметана плата, даноци и придонеси),		
2430 – Обврски за нето плата	13.238,00	
2340 – Персонален данок од плата	557,00	
2347 – Придонеси од плата	5.365,00	
1000 – Трансакциска сметка		19.160,00
- (исплатена бруто плата).		

**9.4. Пресметка на Личен доход од работна која претставува
НАЈВИСОКА основица за пресметка на ДАНОЦИ и
ПРИДОНЕСИ во висина од 613.104,00 денари
(БРУТО ИЗНОС)**

1. Бруто плата	613.104,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	115.264,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	45.983,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	7.357,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	3.066,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	171.670,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	441.434,00
8. Даночно намалување за 2020 година	8.228,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	433.206,00
10. Данок на доход од 10%	43.321,00
11. Нето плата (1 – 6 – 10)	398.113,00

**9.6. Пресметка на Личен доход од работна на основица
ПОВИСОКА од НАЈВИСОКА основица за пресметка
на даноци и придонеси во висина од 700.000,00 денари
(БРУТО ИЗНОС)**

1. Бруто плата	700.000,00
2. Вкупно придонеси за највисок износ	171.669,00
3. Намалување на платата за придонеси (1 – 2)	528.331,00
4. Даночно намалување за 2020 година	8.228,00
5. Основица за данок (3 – 4)	520.103,00
6. Данок на личен доход од 10% (5 x 10%)	52.010,00
7. Нето плата (1 – 2 - 6)	476.321,00

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КОЕФИЦИЕНТ НА МДБ

Коефициент на МДБ за месец ОКТОМВРИ/2020 (0,3%)
(„Службен весник на РСМ” 270/2020)

Врз основа на член 44 од Законот за Данок на добивка (“Службен весник на РСМ” 112/2014...232/19; 275/19;) Државниот завод за статистика го утврдува објавува:

ПРОЦЕНТОТ НА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РСМ ЗА МЕСЕЦ ОКТОМВРИ/2020 ГОДИНА

Р.бр.	ОПИС	ПОРАСТ
1.	Кумулативен порат на цените на мало во РСМ за периодот СЕПТЕМВРИ/2020 година во однос на просечните цени на мало во 2019 година изнесува:	0,3%
2.	Коефициентот за пораст на даночната основица за плаќање на данок на добивка за месец СЕПТЕМВРИ/2020 година изнесува:	0,3%

Бидејќи има пораст на коефициентот на МДБ за месец **ОКТОМВРИ/2020 ГОДИНА**, Месечната аконтација на данокот на добивка, ќе се пресмета како **1/12 од Годишниот данок утврден во Даночниот биланс за 2019 година од (АОП/ 56), помножен со 0,3%.**

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КОЕФИЦИЕНТИ НА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ ЗА МЕСЕЦ ОКТОМВРИ/2020 ГОДИНА

*Месечен коефициент за ОКТОМВРИ/2020 (0,000) .
Кумулативен коефициент од I до Ц/2020 (0,012).*

1. ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ

<i>Р.бр</i>	<i>ОПИС</i>	<i>Коефициент</i>
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи во ОКТОМВРИ/2020 година во однос на СЕПТЕМВРИ/2020 година .	0,003
2.	Коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи од почетокот на годината до крајот на ОКТОМВРИ/2020 година .	0,012
3.	Коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи во ОКТОМВРИ/2020 година во однос на СЕПТЕМВРИ/2019 година .	0,012

2. ЦЕНИ НА МАЛО

Р.бр	ОПИС	Коефициент
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на мало во ОКТОМВРИ/2020 година , во однос на СЕПТЕМВРИ/2020 година .	(-0,005)
2.	Коефициент на пораст на цените на мало од почетокот на годината до крајот на ОКТОМВРИ/2020 година .	0,005
3.	Коефициент на пораст на цените на мало во ОКТОМВРИ/2020 година во однос на СЕПТЕМВРИ/2019 година .	0,010

3. ТРОШОЦИ НА ЖИВОТ – ИНФЛАЦИЈА

Р.бр.	ОПИС	Коефициент
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на мало во ОКТОМВРИ/2020 година , во однос на СЕПТЕМВРИ/2020 година .	(0,001)
2.	Коефициент на пораст на трошоците на живот во Република Македонија во период од почетокот на годината до крајот на ОКТОМВРИ/2020 година во однос на просекот на трошовите на живот во 2019 година .	0,010

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

ПРЕГЛЕД НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ (од 03.11.2020)

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија објавена во (“Службен весник на РМ” 259/2020), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 03.11.2020 до нова промена.

Табела 1

Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	До 58,00	17,40
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	До 60,00	18,0
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е В)	до 49,50	14,85
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 49,00	14,70
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 25,831	7,75

Табела 2
Највисоки набавни цени

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 17,399	5,22
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 19,064	5,72
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е В)	до 17,098	5,13
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	До16,817	5,65
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 18,501	5,55

Табела 3
Еколошка такса

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	0,030
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,040
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4
Задолжителни резерви на нафта

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	0,300
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,300
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5 Акцизи

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	24,692
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	24,692
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	18,121
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	18,121
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 10.11.2020)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија објавена во (“Службен весник на РМ” 266/2020), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките мало-продажни цени изнесуваат и тоа: за период од 10.11.2020 до нова промена.

Табела 1

**Највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	До 58,50	17,55
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	До 60,50	18,15
Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО		Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е В)	до 49,50	14,85
В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ		Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 49,50	14,85
Г) МАЗУТ		Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 26,196	7,85

Табела 2
Највисоки набавни цени

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 17,679	5,30
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 19,352	5,81
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е В)	до 17,433	5,23
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	До17,190	5,16
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 18,810	5,64

Табела 3
Еколошка такса

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	0,030
	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,040
	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4
Задолжителни резерви на нафта

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	0,300
	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,300
	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5 Акцизи

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	24,692
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	24,692
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	18,121
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	18,121
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 17.11.2020)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија објавена во (“Службен весник на РМ” 273/2020), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 17.11.2020 до нова промена.

Табела 1

**Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	До 60,00	18,00
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	До 61,50	18,45
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е В)	до 51,00	15,30
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 51,00	15,30
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 27,580	8,27

Табела 2
Највисоки набавни цени

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 18,724	5,62
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 20,383	6,11
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е В)	до 18,579	5,57
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	До18,557	5,57
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 19,983	5,99

Табела 3
Еколошка такса

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	0,030
	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,040
	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4
Задолжителни резерви на нафта

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	0,300
	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,300
	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5 Акцизи

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	24,692
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	24,692
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	18,121
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	18,121
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 24.11.2020)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија објавена во (“Службен весник на РМ” 278/2020), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 24.11.2020 до нова промена.

Табела 1

**Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 59,50	17,85
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 61,50	18,45
Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО		Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е В)	до 51,50	15,45
В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ		Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 51,50	15,45
Г) МАЗУТ		Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 27,481	8,24

Табела 2
Највисоки набавни цени

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 18,367	5,51
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 20,023	6,01
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е В)	до 18,766	5,63
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	До18,814	5,64
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 19,899	5,97

Табела 3
Еколошка такса

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	0,030
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,040
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4
Задолжителни резерви на нафта

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	0,300
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,300
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5 Акцизи

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	24,692
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	24,692
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е В	18,121
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	18,121
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КАЗНЕНА ЗАКОНСКА КАМАТА

Согласно член 266-а од Законот, за Облигациони односи (Службен весник на РСМ 18/01....123/13), стапката на казнената камата се определува за секое полугодие и тоа во висина на каматната стапка од основниот инструмент од операциите на отворен пазар на Народната банка на Република Македонија (**РЕФЕРЕНТНА СТАПКА**), што важела на последниот ден од полугодието, што му претходело на тековното полугодие, зголемена за :

- **10 (ДЕСЕТ)** процентни поени во трговските договори и договорите меѓу трговци и лица на јавното право, (**односно помеѓу две правни лица**);
- **8 (ОСУМ)** процентни поени во договорите, во кои барем едното лице не е трговец - законска казнена камата (**помеѓу правно и физичко лице**).

Кога паричната обврска е изразена или определена во **СТРАНСКА ВАЛУТА**, стапката на казнената камата се определува за секое полугодие и тоа во висина на едномесечна стапка на **Еурибор** за евра што важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за :

- **10 (ДЕСЕТ)** процентни поени во трговските договори и договорите меѓу трговци и лица на јавното право, (**односно помеѓу две правни лица**);
- **8 (ОСУМ)** процентни поени во договорите во кои барем едното лице не е трговец - законска казнена камата (**односно помеѓу правно и физичко лице**).

**ПРЕГЛЕД НА ВИСИНА НА СТАПКА
НА КАЗНЕНА КАМАТА**

ОД 01.01.2020 ДО 31.12.2020 година

Период	Референтна каматна стапка	Казнена камата правно и правно	Казнена камата правно и правно	Објава на НБРМ	Стапка на ЕУРИБОР	Правно и правно	Правно и физичко
1	2	3=(2+10)	4=(2+8)	5	6	7=(6+10%)	8=(6+8%)
01.01-02.04 2020	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,438	9,562%	7,562%
03.04-30.04. 2020(вонредна состојба)	1,75%	6,75%	5,75%	11011 03.04.2020	-0,423%	4,577%	3,577%
01.05. 31.05 2020(вонредна состојба)	1,75%	6,75%	5,75%	12262 29.04.2020	-0,460%	4,54%	3,54%
01.06.30.06. 2020(вонредна состојба)	1,50%	6,55%	5,5%	14004 29.05.2020	-0,482%	4,518%	3,518%
01.07. 31.12 2020	1,50	11,50%	9,5%	15997 30.06.2020	-0,51%	9,49%	7,49%

**НАПОМЕНА: Согласно ОБЈАВАТА на Народна
банка на РСМакедонија бр. 02-15997/1 од 30.06.2020 година
РЕФЕРЕНТНАТА СТАПКА за пресметување на сѐај-
кајта на казнената камата, за периодот од 01.јули/2020
година до 31.декември/2020 година изнесува 1,50%**

**КУРСНИ ЛИСТИ
НА НБРМ ОД 01.11.2020 ДО 30.11.2020 ГОДИНА**

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				01.11.2020 02.11.2020	03.11.2020	04.11.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	52.7398	52.9480	52.4261
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	68.3904	68.5119	67.9386
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.6697	57.6858	57.2257
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.9522	5.9537	5.8956
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.5611	5.5517	5.6676
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.5042	0.5060	0.4965
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2850	8.2862	8.2923
КАНАДА	124	CAD	1	39.6599	39.8907	39.5126
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.2487	37.3163	37.6671
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.2640	2.2740	2.2769
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1679	0.1685	0.1723
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.3475	13.4067	13.7161
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.6619	12.6751	12.6580
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1448	8.1505	8.1521
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	6.2993	6.2742	6.7342
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6673	0.6581	0.6667
БРАЗИЛ	986	BRL	1	9.1255	9.2198	9.2680
КИНА	156	CNY	1	7.8936	7.9135	7.6996
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.8016	6.8302	6.7646
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0036	0.0036	0.0036
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.4698	15.5477	15.3306
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7082	0.7111	0.7167
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0466	0.0467	0.0452
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.4835	2.4945	2.4429
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.6976	12.7356	12.6251
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.1238	35.1238	34.8500
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0893	1.0937	1.0831
СИНГАПУР	702	SGD	1	38.6754	38.7946	38.5425
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6931	1.7020	1.6744
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.2410	3.2648	3.1892

“Деловни Информации” 11/2020

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				05.11.2020	06.11.2020	07.11.2020 08.11.2020 09.11.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.6948	61.6944	61.6946
САД	840	USD	1	52.6361	52.0408	51.9752
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	68.5879	68.2083	68.2236
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.7937	57.5293	57.7557
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.9597	6.0032	6.0011
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.6300	5.6861	5.6495
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.5044	0.5022	0.5030
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2850	8.2848	8.2819
КАНАДА	124	CAD	1	40.0330	39.8594	39.7389
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.7431	37.7197	37.7129
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5445	31.5443	31.5444
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.3037	2.3050	2.3135
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1702	0.1724	0.1718
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.5987	13.6692	13.6302
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.6748	12.6818	12.6761
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1683	8.1695	8.1617
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	6.2295	6.1707	6.0789
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6672	0.6725	0.6675
БРАЗИЛ	986	BRL	1	9.2413	9.3610	9.3375
КИНА	156	CNY	1	7.9057	7.8761	7.8624
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.7892	6.7116	6.7037
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0037	0.0037	0.0036
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.4330	15.4101	15.3944
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7075	0.7031	0.7010
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0465	0.0464	0.0463
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.5031	2.5180	2.4994
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.6287	12.5474	12.5895
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.1718	35.1735	35.2400
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0878	1.0782	1.0787
СИНГАПУР	702	SGD	1	38.7384	38.5253	38.5615
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6963	1.6891	1.7002
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.2801	3.3010	3.3004

“Деловни Информации” 11/2020

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				10.11.2020	11.11.2020	12.11.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6948	61.6949
САД	840	USD	1	51.9187	52.2483	52.4349
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	68.3828	69.1801	69.3669
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.2416	57.0350	57.1620
ШВЕДСКА	752	SEK	1	6.0503	6.0485	6.0635
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.7605	5.7865	5.7781
ЈАПОНИЈА	392	JPY	1	0.4949	0.4961	0.4973
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2839	8.2873	8.2888
КАНАДА	124	CAD	1	40.0929	40.0798	40.1555
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.0036	37.9964	38.1492
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5445	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.3303	2.3342	2.3328
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1728	0.1726	0.1733
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.8113	13.7130	13.7488
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.6801	12.6769	12.6756
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1564	8.1580	8.1569
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	6.4409	6.3163	6.6465
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6842	0.6838	0.6847
БРАЗИЛ	986	BRL	1	9.8796	9.7061	9.6647
КИНА	156	CNY	1	7.8617	7.8988	7.9154
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.6967	6.7376	6.7618
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0037	0.0037	0.0037
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.4523	15.4686	15.4969
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7040	0.7037	0.7046
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0467	0.0468	0.0471
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.5819	2.5599	2.5672
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.6370	12.6801	12.6976
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.5018	35.6535	36.0536
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0783	1.0814	1.0814
СИНГАПУР	702	SGD	1	38.6803	38.7384	38.8556
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.7090	1.7221	1.7288
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.4028	3.3620	3.3472

“Деловни Информации” 11/2020

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				13.11.2020	14.11.2020 15.11.2020 16.11.2020	17.11.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	52.3238	52.2175	52.1513
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	68.7256	68.7946	68.6874
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.0986	57.0986	57.0247
ШВЕДСКА	752	SEK	1	6.0589	6.0169	6.0168
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.7306	5.7060	5.7492
ЈАПОНИЈА	392	JPY	1	0.4965	0.4980	0.4969
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2858	8.2848	8.2834
КАНАДА	124	CAD	1	39.9501	39.7315	39.8650
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.9358	37.8497	38.0223
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.3312	2.3315	2.3411
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1737	0.1734	0.1723
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.7448	13.7442	13.8045
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.6728	12.6689	12.6611
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1483	8.1478	8.1532
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	6.7643	6.7572	6.7243
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6761	0.6734	0.6816
БРАЗИЛ	986	BRL	1	9.6947	9.5639	9.6504
КИНА	156	CNY	1	7.8990	7.9024	7.9152
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.7479	6.7347	6.7261
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0037	0.0037	0.0037
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.4830	15.5052	15.5274
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7006	0.6996	0.7004
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0469	0.0470	0.0471
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.5428	2.5469	2.5722
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.6676	12.6666	12.6658
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.8775	35.6536	35.8130
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0791	1.0832	1.0827
СИНГАПУР	702	SGD	1	38.7507	38.7191	38.7191
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.7274	1.7308	1.7257
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.3365	3.3518	3.3834

“Деловни Информации” 11/2020

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				18.11.2020	19.11.2020	20.11.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	51.9231	51.9843	52.1425
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	68.8637	69.0332	69.0255
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.0405	57.0616	57.1409
ШВЕДСКА	752	SEK	1	6.0264	6.0405	6.0450
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.7293	5.7597	5.7713
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.4984	0.5004	0.5013
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2834	8.2794	8.2814
КАНАДА	124	CAD	1	39.6497	39.7673	39.8007
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.9989	38.0223	37.9148
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.3274	2.3368	2.3407
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1707	0.1713	0.1709
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.7210	13.8039	13.7977
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.6632	12.6606	12.6601
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1534	8.1532	8.1548
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	6.7008	6.7382	6.9031
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6800	0.6850	0.6835
БРАЗИЛ	986	BRL	1	9.5837	9.7969	9.7355
КИНА	156	CNY	1	7.9206	7.9279	7.9170
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.6973	6.7056	6.7252
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0037	0.0037	0.0037
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.4450	15.5239	15.5815
ИНДИЈА	356	INR	1	0.6973	0.7010	0.7027
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0469	0.0471	0.0467
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.5480	2.5695	2.5661
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.6502	12.7180	12.7162
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.7984	35.9843	35.9633
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0750	1.0773	1.0796
СИНГАПУР	702	SGD	1	38.6512	38.7604	38.7434
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.7216	1.7145	1.7149
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.3702	3.3747	3.3685

“Деловни Информации” 11/2020

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				21.11.2020	22.11.2020	23.11.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	52.0062	51.8402	51.9975
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	69.0178	69.4060	69.3124
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.0669	57.0933	56.9510
ШВЕДСКА	752	SEK	1	6.0386	6.0399	6.0462
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.7868	5.7711	5.7784
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.5009	0.4997	0.4973
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2824	8.2843	8.2897
КАНАДА	124	CAD	1	39.8444	39.7263	39.7930
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.0200	38.0059	38.1422
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.3423	2.3448	2.3496
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1716	0.1713	0.1707
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.8209	13.7912	13.8125
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.6593	12.6580	12.6611
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1537	8.1591	8.1596
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	6.8194	6.6599	6.5319
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6835	0.6828	0.6846
БРАЗИЛ	986	BRL	1	9.7392	9.6708	9.6484
КИНА	156	CNY	1	7.9181	7.8916	7.8942
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.7080	6.6873	6.7082
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0037	0.0037	0.0037
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.5764	15.5219	15.5756
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7015	0.7003	0.7018
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0466	0.0466	0.0468
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.5851	2.5925	2.5908
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.7078	12.6733	12.7211
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.1085	36.1170	36.2677
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0785	1.0760	1.0780
СИНГАПУР	702	SGD	1	38.7191	38.6681	38.7021
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.7175	1.7115	1.7104
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.3863	3.3812	3.3860

“Деловни Информации” 11/2020

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				26.11.2020	27.11.2020	28.11.2020 29.11.2020 30.11.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.6949	61.6965	61.6951
САД	840	USD	1	51.8881	51.8458	51.7490
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	69.2190	69.2208	68.9793
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	56.9404	57.0577	56.9879
ШВЕДСКА	752	SEK	1	6.0868	6.0744	6.0650
НОРВЕШКА	578	NOK	1	5.8485	5.8367	5.8407
ЈАПониЈА	392	JPY	1	0.4968	0.4974	0.4966
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2902	8.2903	8.2907
КАНАДА	124	CAD	1	39.8597	39.8762	39.8110
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.1068	38.1714	38.1258
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5454	31.5447
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.3570	2.3604	2.3536
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1708	0.1708	0.1703
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.8085	13.7872	13.7384
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.6593	12.6575	12.6590
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1612	8.1661	8.1632
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	6.5045	6.5720	6.6135
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6854	0.6846	0.6780
БРАЗИЛ	986	BRL	1	9.6928	9.7169	9.6367
КИНА	156	CNY	1	7.8905	7.8841	7.8671
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.6943	6.6891	6.6767
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0037	0.0037	0.0037
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.6079	15.6044	15.5965
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7022	0.7022	0.6987
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0469	0.0468	0.0468
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.5856	2.5871	2.5771
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.6944	12.7464	12.7162
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.2144	36.2921	36.2912
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0781	1.0775	1.0753
СИНГАПУР	702	SGD	1	38.6438	38.7298	38.6682
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.7099	1.7111	1.7067
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.3995	3.4068	3.3776

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

РОКОВИ ПРИ ЗАДОЛЖИТЕЛНО ПОДНЕСУВАЊЕ НА ОБРАСЦИ ЗА НОЕМВРИ/2020 ГОДИНА

Даночниот роковник е Ваш потсетник за навремено поднесување на даночните пријави во законски предвидените рокови. Во календарот даден е преглед на даночните обврски и роковите во кои треба да ја поднесете Вашата даночна пријава по одделни видови даноци.

Доколку рокот до кога треба да се поднесе соодветната даночна пријава е **Сабота, Недела или Државен празник**, тогаш тој **се поместува за првиот следен работен ден**.

Но, сепак би Ви препорачале даночните обврски да ги исполните пред навршувањето на крајните рокови прикажани во Табелата.

ОБВРСКА	РОК НА ДОСТАВУВАЊЕ
ОБРАЗЕЦ: ПДД-МИ/ИС Забелешка: Исплатувач на добвка од посебни игри на среќа (казино, обложувалница и Автомат клуб) Доставување: Електронски до УЈП	до 7 НОЕМВРИ
ОБРАЗЕЦ: МП – ИН Забелешка: Доставување на податоците за месечна пресметка на плата, придонеси и данок на доход за месец ОКТОМВРИ/2020 година . Доставување: Електронски до УЈП.	до 10 НОЕМВРИ

<p>ПЛАЌАЊЕ НА ДАНОК НА ДОБИВКА ОБВРЗНИЦИ: Сите правни субјекти освен обврзник со посебен даночен статус (<i>заштитно др-уштво за вработување на инвалиди, стопанска единица на КПУ, или корисник на технолошко индустриска зона, како и трговските друштва кои се обврзници на пашал на вкупен приход</i>). НАПОМЕНА: Образецот „МДБ“ немате обврска да го доставувате до УЈП.</p>	<p>до 15 НОЕМВРИ</p>
<p>ОБРАЗЕЦ: ВХВ-1/Извештај за состојба и промени на вложувања во сопствени хартии од вредност и удели во инвестициски фондови и ВХВ-2/Извештај за состојба и промени на вложувања во должнички извештај за состојба и промени на вложувања во должнички хартии од вредност за ОКТОМВРИ/2020 година. ОБВРЗНИЦИ: Резиденти кои можат да вложуваат во хартии од вредност на странски финансиски пазари. ДОСТАВУВАЊЕ: до НБРМ.</p>	<p>до 20 НОЕМВРИ</p>
<p>ОБРАЗЕЦ: МИ – Месечен извештај за трансакции за во странство. ОБВРЗНИЦИ: Резиденти кои имаат сметки во странство, евидентни сметки или имаат одобрение за девизен максимум, односно во работењето вршат наплата и плаќање во ефективни странски пари. ДОСТАВУВАЊЕ: до НБРМ</p>	<p>до 20 НОЕМВРИ</p>
<p>ОБРАЗЕЦ: ДДВ/04 ОБВРЗНИЦИ: МЕСЕЧНИ даночни обврзници. ДОСТАВУВАЊЕ: Електронски до УЈП.</p>	<p>до 25 НОЕМВРИ</p>
<p>ПЛАЌАЊЕ НА ДАНОК НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ</p>	<p>До 30 НОЕМВРИ</p>

д-р економист: Ромео Косијадинов

ТРЕТМАН НА ДДВ ПРИ КАЛО, РАСТУР, КРШ И РАСИПУВАЊЕ

ПРАШАЊЕ:

Дали и на кое кало, растур, крш и расипување се пресметува данок на додадена вредност?

ОДГОВОР:

Предмет на оданочување со данокот на додадена вредност, согласно одредбите од Законот за ДДВ (“Службен весник на РМ” 44/09...275/19) е прометот на добра и услуги кој се врши со надоместок во земјата, од страна на даночниот обврзник во рамките на неговата стопанска дејност и увозот на добра.

Даночна основа на данокот на додадена вредност е вкупниот износ на надоместокот што е добиен, или што треба да се добие за прометот, во кој не е вклучен ДДВ.

Под надоместок, се подразбираат пари, добра, услуги и други бенефиции според пазарната цена, која ја плаќа или треба да ја плати примателот на доброто или корисникот на услугата или некое друго лице.

Со одредбите од член 19 од законот, посебни видови даночна основа во случаите од член 3 став 3 на законот, набавната цена или, доколку истата не постои, цената на чинење во моментот на прометот и во случаите од член 6 став 3 на законот, издатоците за извршената услуга.

Одредбите од член 3 и 6 од Законот за ДДВ го определуваат прометот без надоместок кај добрата (член 3) и прометот без надоместок кај услугите (член 6) кој се оданочува со ДДВ, чија основица се определува со член 19.

Согласно одредбите на член 19 став 1 точка 1 и 2, член 3 став 3 точка 2 и член 6 став 3 точка 2 на законот, се определува даночната основа за пресметување на кусок, кало, растур, крш и расипување над нормираниот даночно признат расход.

Согласно одредбите од Правилникот за нормирани износи на кало, растур, крш и расипување, на стоки и одделни производи утврдени за секоја соодветна гранка за даночни цели (“Службен весник на РМ” 174/14), се определуваат нормираните износи на даночно признати расходи по основ на кало, растур, крш и расипување за данок на добивка.

Законот за данокот на додадена вредност признава кало, растур, крш и расипување, согласно нормираните износи, кои не претставуваат основица за оданочување со данок на додадена вредност.

Секој износ кој ги надминува нормираните износи, наведени во Правилникот, претставува основица за оданочување со Законот за ДДВ.

Момент на настанување на обврска за ДДВ, претставува моментот на утврдување на кусокот, калото, кршот и расипувањето.

Кусокот согласно одредбите од Законот за ДДВ, подлежи на оданочување со ДДВ, врз основа на одредбите кои се однесуваат на оданочувањето на калото, растурот и кршењето над дозволеното ниво.

Кај кусокот не постои процент на нормирано кало растур крш и расипување, за негово намалување при оданочување.

Доколку на стоките кои се утврдени како кусок не е пресметано дозволеното кало, оданочувањето на кусокот се определува над износот на дозволениот процент на нормирано кало.

Односно на кусокот првин се пресметува дозволеното кало (од причини што не може да се потврди дали кусокот е настанат поради крш, кало итн или од други причини), па потоа се пристапува кон утврдување на даночна основица.

Кусокот на товар на правниот субјект подлежи на ДЛД и данок на добивка покрај ДДВ.